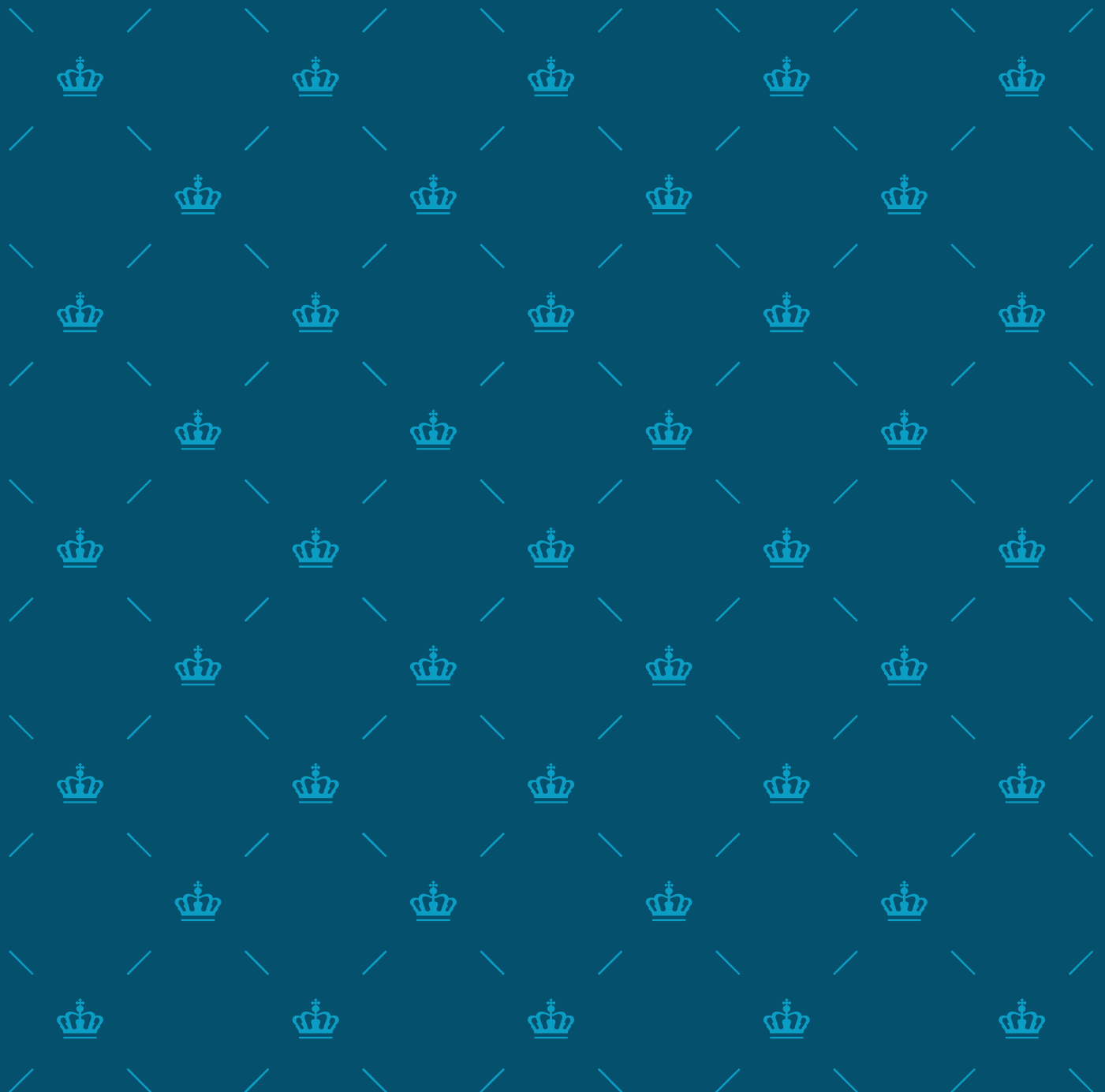

Udlændinge-, Integrations-
og Boligministeriet

Medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse i Danmark 2016

November 2016

ISBN: 978-87-93396-44-9

© 2016 Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tlf.: +45 61 98 40 00
E-mail: uibm@uibm.dk

November 2016

Udgivelsen kan frit hentes på uibm.dk og integrationsbarometer.dk.
Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets udgivelser kan frit citeres med tydelig kildegengivelse.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Rapportens hovedresultater	4
3. Medborgerskab	7
3.1 Oplevet anerkendelse.....	7
3.2 Deltagelse i foreningslivet	10
3.3 Politisk deltagelse	13
4. Ligebehandling	16
4.1 Oplevet diskrimination	16
5. Selvbestemmelse	18
5.1 Valg af kæreste eller ægtefælle.....	18
5.2 Valg af uddannelse og venner	20
5.3 Ligestilling mellem mænd og kvinder.....	22
6. Demokrati og demokratiske frihedsrettigheder	24
6.1 Tilslutning til repræsentativt demokrati som styreform	24
6.2 Opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed	29
6.3 Nydanskere og etniske danskeres tilslutning til religionsfrihed.....	34
7. Bilag	40
7.1 Interviewundersøgelsens deltagere	40
7.2 Vægtning af data	41
7.3 Udvikling over tid i målet for selvbestemmelse	41
7.4 Anvendte indikatorer.....	41
7.5 Spørgeskema	45

1. Indledning

Denne rapport indeholder resultater fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse, der gennemføres af Danmarks Statistik for ministeriet. Medborgerskabsundersøgelsen er en årlig landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt nydanskere og personer med dansk oprindelse i alderen 18 år og derover. De medvirkende nydanskere i undersøgelsen er indvandrere, der har været bosiddende i Danmark i minimum tre år, samt efterkommere med ikke-vestlig oprindelse.

I Medborgerskabsundersøgelsen er fokus på indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, idet tidligere analyser har vist, at denne målgruppe står over for de største udfordringer, når det gælder integration. Denne gruppe vil i det følgende blive betegnet som *nydanskere*.

Medborgerskabsundersøgelsen er gennemført i 2012, 2013, 2014 og 2016. Undersøgelsen afdækker områder inden for medborgerskab, ligebehandling, selvbestemmelse samt tilslutning til demokrati og demokratiske frihedsrettigheder¹.

Formål med undersøgelsen

Undersøgelsens formål er at indhente data til en række indikatorer bag målsætningerne i det nationale integrationsbarometer, der viser status og udvikling på integrationsområdet. Integrationsbarometeret indeholder i alt ni mål, hvoraf Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse bidrager med data om status og udvikling i forhold til følgende mål:

1. Medborgerskab
2. Ligebehandling
3. Selvbestemmelse
4. Dansk kundskaber²

Målene anvendes til at belyse nydanskernes samt etniske danskernes holdninger til og oplevelse af medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse. Desuden anvendes målene til at undersøge, hvorvidt der sket en udvikling inden for disse områder over tid. Undersøgelsen bidrager derfor til at skabe overblik over status og udvikling på målene, således at det bliver muligt at følge op på udfordringerne og udviklingen.

I bilaget, sidst i rapporten, findes oplysninger vedrørende undersøgelsens deltagere og spørgeskemaet, der ligger til grund for undersøgelsen. Herudover fremgår der metodiske overvejelser omkring vægtning af data, målinger foretaget over tid og anvendte indikatorer.

Ved sammenligninger i rapportens tekst anvendes de afrundede tal fra rapportens figurer og tabeller. Afrunding af tal kan bevirke, at tallene i rapportens figurer og tabeller ikke summer til totalen.

¹ Undersøgelse af borgernes tilslutning til repræsentativt demokrati og demokratiske frihedsrettigheder er ikke gennemført i de tidligere udgaver af Medborgerskabsundersøgelse. Det er dog også blevet undersøgt i 2007.

Se: Tænk tanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark: "Værdier og normer - blandt udlændinge og danskere, 2007." <http://www.integrationsviden.dk/demokrati-deltagelse/medborgerskab/vaerdier-og-normer-blandt-udlaendinge-og-danskere-2013-2007/#.V8VDSk3ymUk>.

² Resultaterne fra denne del bliver ikke behandlet i et selvstændigt kapitel i rapporten, men kan ses på www.integrationsbarometer.dk.

2. Rapportens hovedresultater

Denne rapport indeholder følgende overordnede resultater om medborgerskab, ligebehandling, selvbestemmelse samt tilslutning til demokrati og demokratiske frihedsrettigheder:

Næsten hver anden nydansker mener, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for den indsats, de yder i det danske samfund. To ud af tre nydanskere er politisk aktive, hvilket i særlig grad gælder de unge, 18-29-årige.

43 pct. af nydanskere oplever diskrimination på grund af deres etniske baggrund – især de unge mænd giver udtryk for at have oplevet diskrimination.

Hvad angår selvbestemmelse og ligestilling mellem mænd og kvinder, er der 19 pct. af unge nydanskere, der føler sig begrænset af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle, mens 4 pct. oplever, at de bliver begrænset af deres familie med hensyn til valg af uddannelse og venner. 2 pct. af unge nydanskere tilslutter sig ikke ligestilling mellem mænd og kvinder.

Blandt nydanskere bakker 82 pct. af indvandrere og 78 pct. af efterkommere op om et repræsentativt demokrati som styreform i Danmark sammenlignet med 92 pct. af etniske danskere. Inden for gruppen nydanskere er det i særlig grad dem med gode danskundskaber og et arbejde, der støtter demokrati. Det at have et arbejde og gode danskundskaber har ikke alene positiv indvirkning på nydanskernes holdning til demokrati, men det har også en positiv betydning for deres opbakning til en række demokratiske frihedsrettigheder: ytrings-, forsamlings-, og religionsfrihed.

De følgende afsnit beskriver undersøgelsens hovedresultater samt udviklingen over tid, hvilket uddybes i rapportens kapitel 3-6. Boks 1 sidst i dette kapitel indeholder en oversigt over udviklingen over tid i målene for medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse.

Medborgerskab

46 pct. af nydanskere mod 33 pct. af personer med dansk oprindelse mener næsten ligesom i 2014, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats i samfundet.

En stor del af nydanskere, der føler sig som *danskere med indvandrerbaggrund*, mener, at indvandrere anerkendes for den indsats, de yder i samfundet i 2016.

Med de nye tal kan det endvidere konstateres, at der er sket en mindre stigning i andelen af foreningsmedlemmer siden 2014, mens tallene er uændrede i forhold til 2012. Det gælder både for personer med dansk oprindelse og nydanskere.

Endelig viser resultaterne, at der er sket en lille stigning i andelen af nydanskere, der er politisk aktive. Udviklingen er i særlig grad sket blandt de 18-29-årige nydanskere.

Ligebehandling

Undersøgelsen viser, at knap halvdelen af de adspurgte nydanskere har oplevet at blive diskrimineret på grund af deres etnicitet. Udviklingen fra 2014 til 2016 har overordnet set været relativ stabil.

62 pct. af de 18-29-årige nydanskere giver udtryk for, at de har været udsat for diskrimination, hvilket i særlig grad gælder de nydanske mænd.

Selvbestemmelse

På baggrund af undersøgelsens resultater kan det konstateres, at der er sket en positiv udvikling i forhold til målet om selvbestemmelse. Der er sket et fald i andelen af unge, der oplever, at familien begrænser deres selvbestemmelse både med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle og i valget af uddannelse og venner. I valget af kæreste eller ægtefælle er der tale om et fald fra 23 pct. i 2014 til 19 pct. i 2016. Særligt de unge nydanske kvinder føler sig i mindre grad begrænset både i forhold til valget af kæreste eller ægtefælle og i valget af uddannelse og venner.

Med de nye resultater kan det også konstateres, at hovedparten af de adspurgte nydanskere i alderen 18-29-årige går ind for ligestilling mellem mænd og kvinder. 4 pct. af mændene har tilkendegivet, at de ikke går ind for ligestilling, hvorimod der er ingen, 0 pct., af de nydanske kvinder, som har tilkendegivet dette.

Demokrati og frihedsrettigheder

I den seneste Medborgerskabsundersøgelse er nydanskere og etniske danskeres tilslutning til repræsentativt demokrati som styreform og forskellige frihedsrettigheder også blevet undersøgt. Resultaterne viser overordnet set, at personer med dansk oprindelse har en lidt større opbakning til repræsentativt demokrati sammenlignet med nydanskere.

Hvis man ser på, hvilke grupper blandt nydanskere der støtter demokrati, viser undersøgelsen, at der er en marginal forskel mellem de forskellige religiøse retninger. Muslimske nydanskere har eksempelvis næsten lige så stor opbakning til demokrati som kristne nydanskere. Der er en forskel mellem unge og ældre nydanske mænd i forhold til deres demokratistøtte. Ældre nydanske mænd bakker i højere grad op om demokrati som styreform end unge nydanske mænd.

En stor del indvandrere og efterkommere mener ligesom etniske danskere, at alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag. Andelen, der mener dette, er dog større blandt efterkommere og etniske danskere end blandt indvandrere. 86 pct. og 83 pct. af henholdsvis etniske danskere og efterkommere tilslutter sig ytrings- og forsamlingsfrihed mod 73 pct. af indvandrere. Der er ikke en betydelig stor forskel i nydanskernes tilslutning til ytrings- og forsamlingsfrihed, når de bliver inddelt efter deres religiøse overbevisninger. Der til gengæld en større forskel mellem de unge og ældre nydanskere i forhold til deres opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed. De unge, især kvinder, bakker i højere grad op om disse frihedsrettigheder.

En større andel nydanskere i forhold til etniske danskere tilslutter sig religionsfrihed. 83 pct. og 77 pct. af henholdsvis efterkommere og indvandrere mener, at alle borgere skal have mulighed for frit at kunne udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, mens 63 pct. af etniske danskere mener det samme. Specielt unge nydanskere går ind for religionsfrihed.

Endelig viser undersøgelsen, at både gode danskundskaber og arbejde har en positiv indvirkning på nydanskernes støtte til demokrati samt de demokratiske frihedsrettigheder: ytrings-, forsamlings- og religionsfrihed. I særdeleshed har gode danskundskaber samt arbejde en positiv effekt på de ældre nydanskernes

tilslutning til disse frihedsrettigheder. Eksempelvis bakker 82 pct. af dem med gode danskundskaber op om ytrings- og forsamlingsfrihed mod 61 pct. af dem med dårlige danskundskaber.

Boks 1: Oversigt over udviklingen over tid i målene for medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse³

Medborgerskab		
Oplevet anerkendelse		Ingen eller næsten ingen udvikling i forhold til tidligere år.
Deltagelse i foreningslivet		Ingen eller næsten ingen udvikling i forhold til tidligere år.
Politisk deltagelse		Positiv udvikling i forhold til tidligere år.
Ligebehandling		
Oplevet diskrimination		Ingen eller næsten ingen udvikling i forhold til tidligere år.
Selvbestemmelse		
Valg af kæreste eller ægtefælle		Positiv udvikling i forhold til tidligere år.
Valg af uddannelse og venner		Positiv udvikling i forhold til tidligere år.
Ligestilling mellem mænd og kvinder		Positiv udvikling i forhold til tidligere år.

Note: I boksen vises den overordnede udvikling over tid i de forskellige mål for henholdsvis medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse. Til vurdering af, hvorvidt der generelt er sket en udvikling i målene eller mangel på samme, er undersøgelsens resultater for 2016 blevet sammenlignet med resultaterne for både 2012 og 2014, som er det første og næstsidste målingstidspunkt.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

³ Målene for demokrati og demokratiske frihedsrettigheder fremgår ikke af boks 1, fordi disse mål ikke er blevet undersøgt i de tidligere udgaver af Medborgerskabsundersøgelse.

3. Medborgerskab

I Danmark skal alle borgere uanset baggrund føle sig inkluderet i samfundet og tage aktivt del i det. I nærværende undersøgelse er medborgerskab blevet undersøgt ved at stille spørgsmål om oplevet anerkendelse, foreningsmedlemskab og politisk deltagelse.

Undersøgelsen viser, at andelen af nydanskere, der i 2016 oplever, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for den indsats, de yder i samfundet, er næsten uændret i forhold 2014 for både de adspurgte med ikke-vestlig oprindelse og dem med dansk oprindelse.

Hvad angår foreningsdeltagelse, er der i 2016 sammenlignet med 2014 sket en mindre stigning i andelen af både etniske danskere og nydanskere, der er medlemmer af en forening, men tallene er de samme som i 2012. Personer med dansk oprindelse har en større foreningsdeltagelse end nydanskere. Der er ligeledes stor forskel mellem andelen af etniske danskere og nydanskere, som er politisk aktive. Forskellen er mindre i 2016 end i 2014, men uændret i forhold til 2012.

Disse resultater gennemgås og uddybes i det følgende.

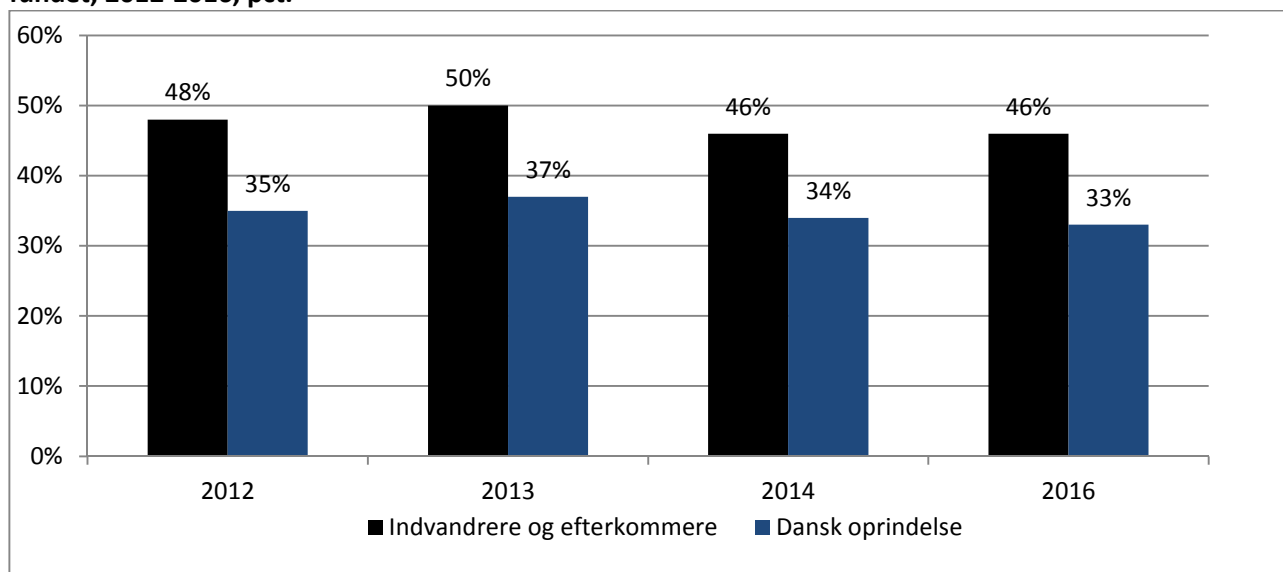
3.1 Oplevet anerkendelse

En væsentlig faktor i forhold til, at nydanskere kan føle sig som en del af det danske samfund, er, at de oplever, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats i samfundet.

Særligt nydanskere oplever, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes

Figur 1 viser, at 46 pct. af de adspurgte nydanskere i 2016 mener, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for den indsats, de yder i det danske samfund. Udviklingen i denne andel har gennem årene været relativ stabil. Andelen af etniske danskere, der i 2016 har en opfattelse af, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats, er 33 pct. Det betyder således, at der er en stor forskel mellem andelen af nydanskere og etniske danskere, der oplever, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats i Danmark.

Figur 1: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der oplever, at personer med indvandrerbaggrund bliver anerkendt for deres indsats i samfundet, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

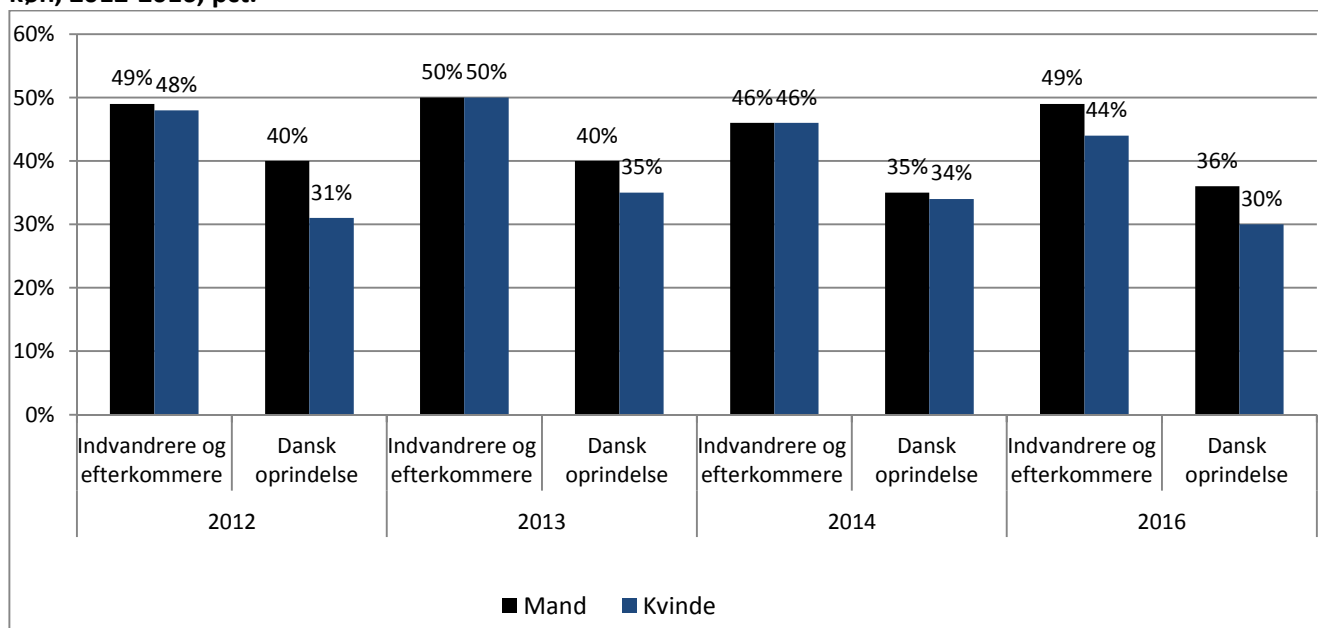
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Færrest kvinder med dansk oprindelse mener, at nydanskere anerkendes

Af figur 2 fremgår, at kønsforskellene blandt indvandrere og efterkommere i tidligere år har været minimale. I 2016 er forskellen dog blevet lidt større, i og med at der er 5 pct.point færre kvinder end mænd, som mener, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats. Der er ligeledes i 2016 en kønsforskel blandt personer med dansk oprindelse. Mens 36 pct. af mændene mener, at indvandrere anerkendes for deres indsats, er andelen 6 pct.point mindre for kvinders vedkommende. Alt i alt er andelen af mænd og kvinder med dansk oprindelse, der mener at nydanskere anerkendes for deres indsats i samfundet, mindre end andelen af nydanske mænd og kvinder. I særdeleshed er der få kvinder med dansk oprindelse, som mener, at nydanskere anerkendes.

I 2016 oplever nydanskere og personer med dansk oprindelse, der er 30 år og derover, i lidt højere grad end 18-29-årige, at nydanskere anerkendes for deres indsats. I 2012, 2013 og 2014 er der ikke et klart mønster at finde.

Figur 2: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt etniske danskere, der oplever, at personer med indvandrerbaggrund bliver anerkendt for deres indsats i samfundet, fordelt på køn, 2012-2016, pct.

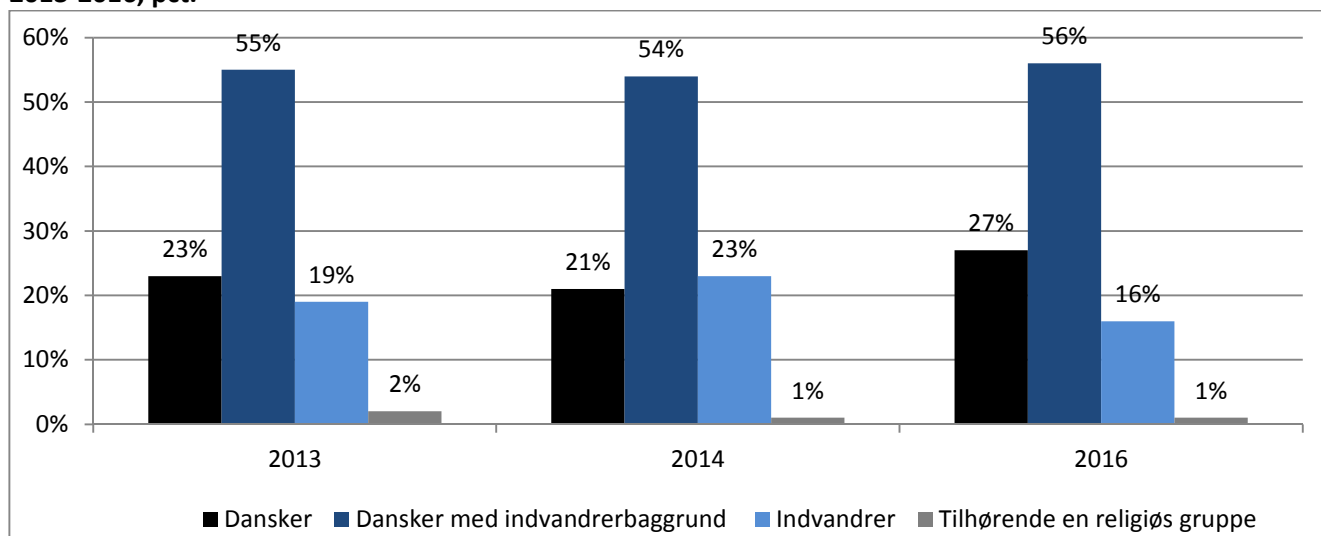
Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Oplevet anerkendelse har sammenhæng med oplevelsen af at føle sig dansk

I 2016 mener 27 pct. af nydanskere, der føler sig som "danskere", at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats i samfundet. Dette er 6 pct.point højere end i 2014. Særligt nydanskere, der føler sig som "danskere med indvandrerbaggrund", oplever, at indvandrere opnår anerkendelse for deres indsats i det danske samfund. Andelen af denne gruppe nydanskere er steget fra 54 pct. i 2014 til 56 pct. i 2016. Derimod mener kun 1 pct. af nydanskere, der har tilhørsforhold til en religiøs gruppe, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats. Udviklingen i denne andel har gennem årene været relativt stabil. Omvendt er der siden 2014 sket et fald på 7 pct.point blandt nydanskere, der føler sig som "indvandrer", således at 16 pct. af disse i 2016, oplever, at indvandrere bliver anerkendt for deres indsats.

Figur 3: Indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der oplever, at personer med indvandrerbaggrund bliver anerkendt for deres indsats i samfundet, fordelt på "Hvad føler du dig mest som?", 2013-2016, pct.

Note 1: Besvarelsene *Andet*, *Ved ikke* og *Ønsker ikke at svare* på spørgsmålet: "Hvad føler du dig mest som?" indgår ikke i analysen.

Note 2: Spørgsmålet "Hvad føler du dig mest som?" er ikke stillet i 2012.

Note 3: Figuren er baseret på besvarelser fra 1.963 indvandrere og efterkommere, som oplever, at personer med indvandrerbaggrund anerkendes for deres indsats i samfundet (sammenlagt for 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Hvis du vil vide mere...

I 2016 føler 22 pct. af nydanskere sig som *danskere*, og 47 pct. af dem føler sig som *danskere med indvandrerbaggrund*. 16 pct. af nydanskere føler sig som *indvandrere*, mens blot 2 pct. føler *tilhørsforhold til en bestemt religiøs gruppe*.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

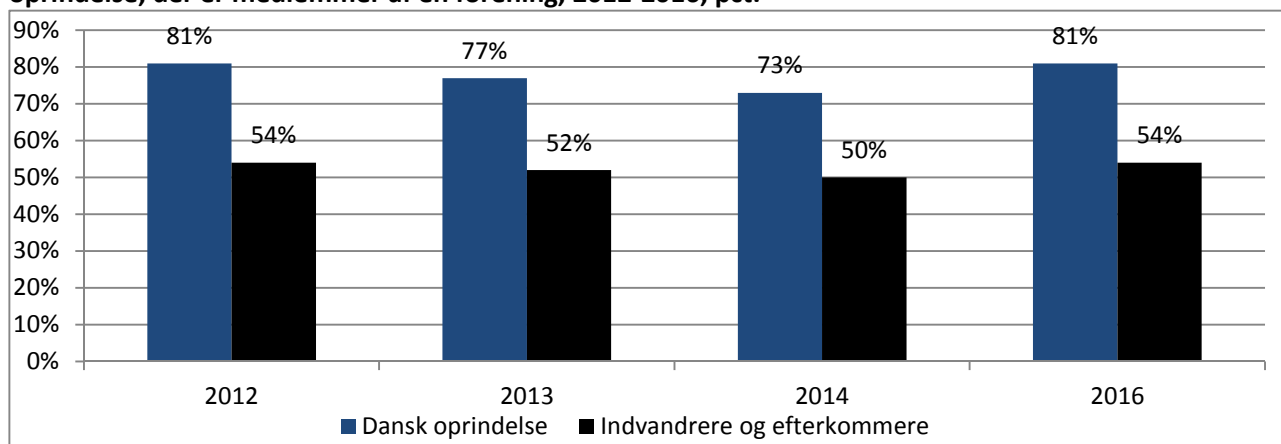
3.2 Deltagelse i foreningslivet

Borgernes deltagelse i foreningslivet bidrager til at styrke den enkeltes netværk og udvide fælleskabet. Det er derfor vigtigt, at flere nydanskere kommer til at tage del i foreningslivet.

Personer med dansk oprindelse er mest aktive i foreningslivet

Den seneste undersøgelse viser, at andelen af foreningsmedlemmer blandt personer med dansk oprindelse stadig er større end blandt nydanskere. 81 pct. af etniske danskere har i 2016 tilkendegivet, at de er medlemmer af en forening mod 54 pct. af nydanskere. Tallene er uændrede i forhold til 2012. Sammenlignes der med tallene fra 2013 og 2014, er der imidlertid sket en mindre stigning i foreningsdeltagelsen for begge grupper.

Figur 4: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der er medlemmer af en forening, 2012-2016, pct.

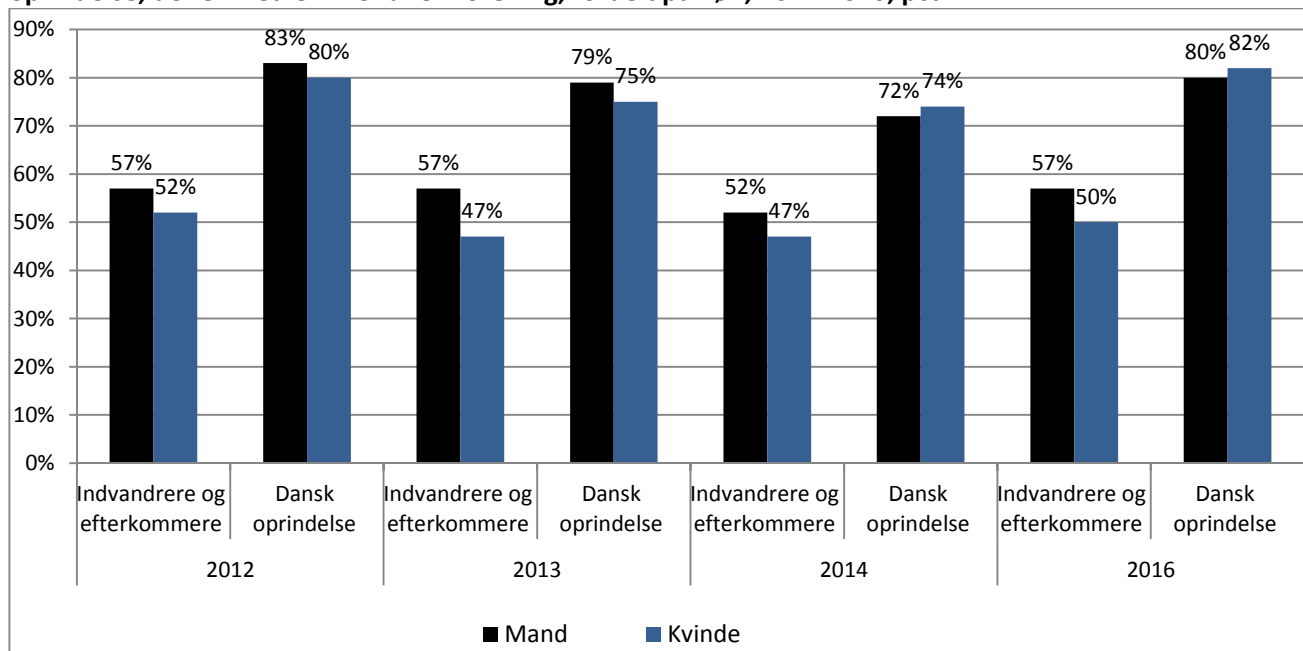
Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Større andel nydanske mænd end kvinder er medlemmer af en forening

Følgende figur viser kønsfordelingen i andelen af personer, som er medlemmer af en forening. For personer med indvandrerbaggrund gælder det, at der er flere mænd end kvinder, som er medlemmer af en forening. I 2016 er 57 pct. af mænd mod 50 pct. af kvinder med indvandrerbaggrund medlemmer af en forening. Det fremgår også af figuren, at der er en stor forskel mellem nydanske kvinder og kvinder med dansk oprindelse, hvad angår deres deltagelse i foreningslivet.

Figur 5: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der er medlemmer af en forening, fordelt på køn, 2012-2016, pct.

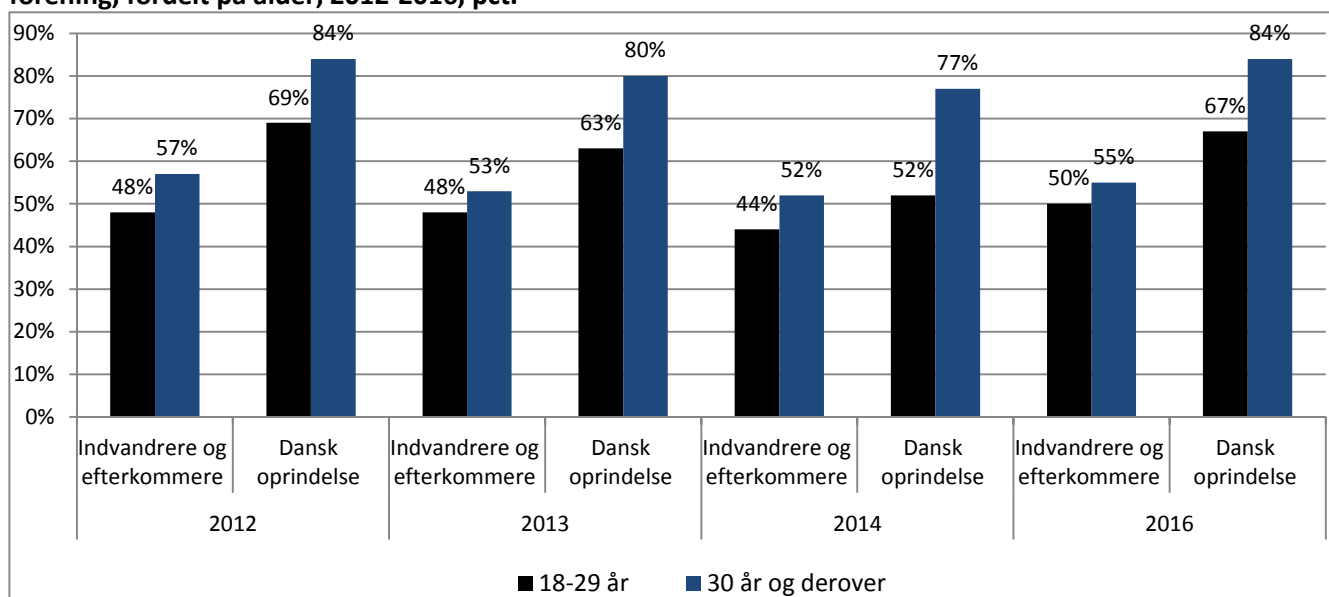
Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Specielt personer over 30 år er medlemmer af en forening

Uanset oprindelse er det særligt personer på 30 år og derover, som er medlemmer af en forening, jf. figur 6. I 2016 er 55 pct. af nydanskerne i denne aldersgruppe medlemmer af en forening, hvorimod det gælder for 50 pct. af de 18-29-årige. Forskellen mellem de to aldersgrupper er endnu større blandt personer med dansk oprindelse, hvor 67 pct. af de 18-29-årige mod 84 pct. af personer på 30 år og derover er medlemmer af en forening. Andelen af foreningsmedlemmer blandt de 18-29-årige nydanskere er steget siden 2014, hvilket betyder, at forskellen mellem den yngre og ældre aldersgruppe blandt nydanskere er blevet mindre.

Figur 6: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlige oprindelse, der er medlem af en forening, fordelt på alder, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Hvis du vil vide mere...

Når der alene ses på foreningsmedlemmer, er forskellen i deltagelse mellem nydanskere og personer med dansk oprindelse beskeden:

- I 2016 deltog 52 pct. af nydanske foreningsmedlemmer og 65 pct. af foreningsmedlemmer med dansk oprindelse i foreningsaktiviteter.
- I 2016 udførte 32 pct. af nydanske foreningsmedlemmer og 43 pct. af foreningsmedlemmer med dansk oprindelse frivilligt arbejde.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

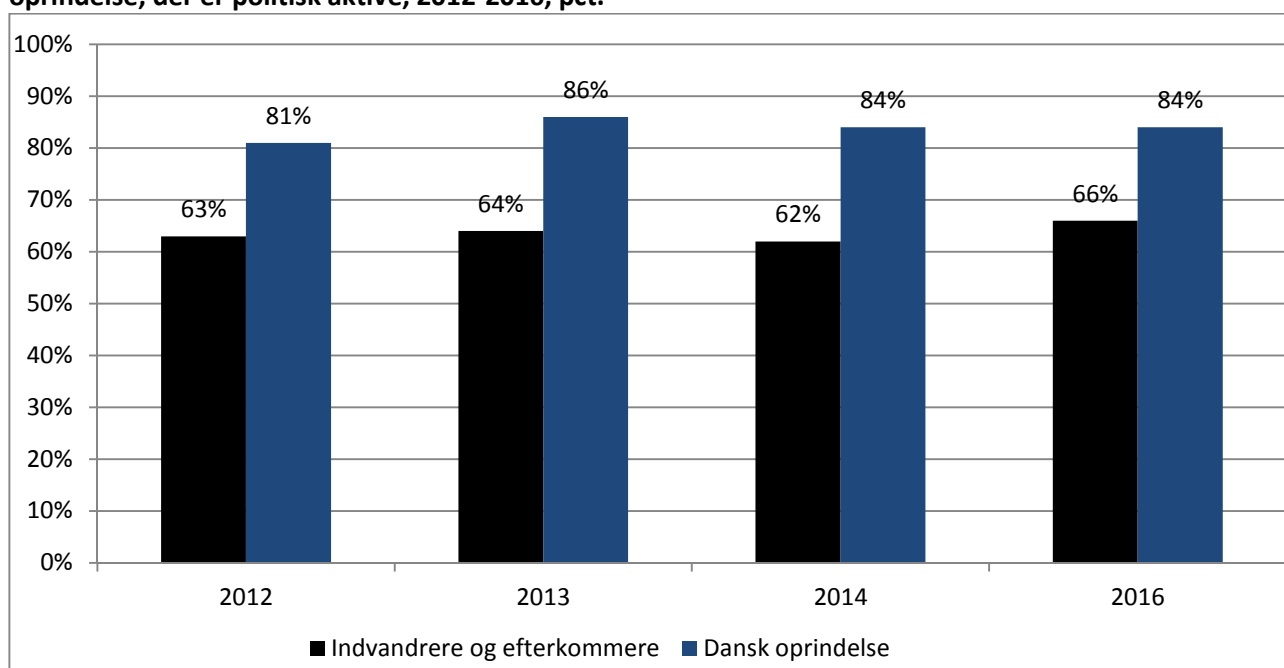
3.3 Politisk deltagelse

Endnu en væsentlig faktor i forhold til medborgerskab er politisk deltagelse, der ligeledes er udtryk for at borgerne tager aktivt del i samfundslivet og samfundets udvikling. Det er derfor vigtigt, at nydanskere også er politisk aktive.

Større andel nydanskere er politisk aktive

Undersøgelsen viser, at andelen af politisk aktive nydanskere er steget fra 2014 til 2016, hvor den er på 66 pct. Andelen af politisk aktive personer med dansk oprindelse har dog gennem hele undersøgelsesperioden været højere end andelen af politisk aktive nydanskere. 84 pct. af personer med dansk oprindelse er politisk aktive i 2016.

Figur 7: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlige oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der er politisk aktive, 2012-2016, pct.

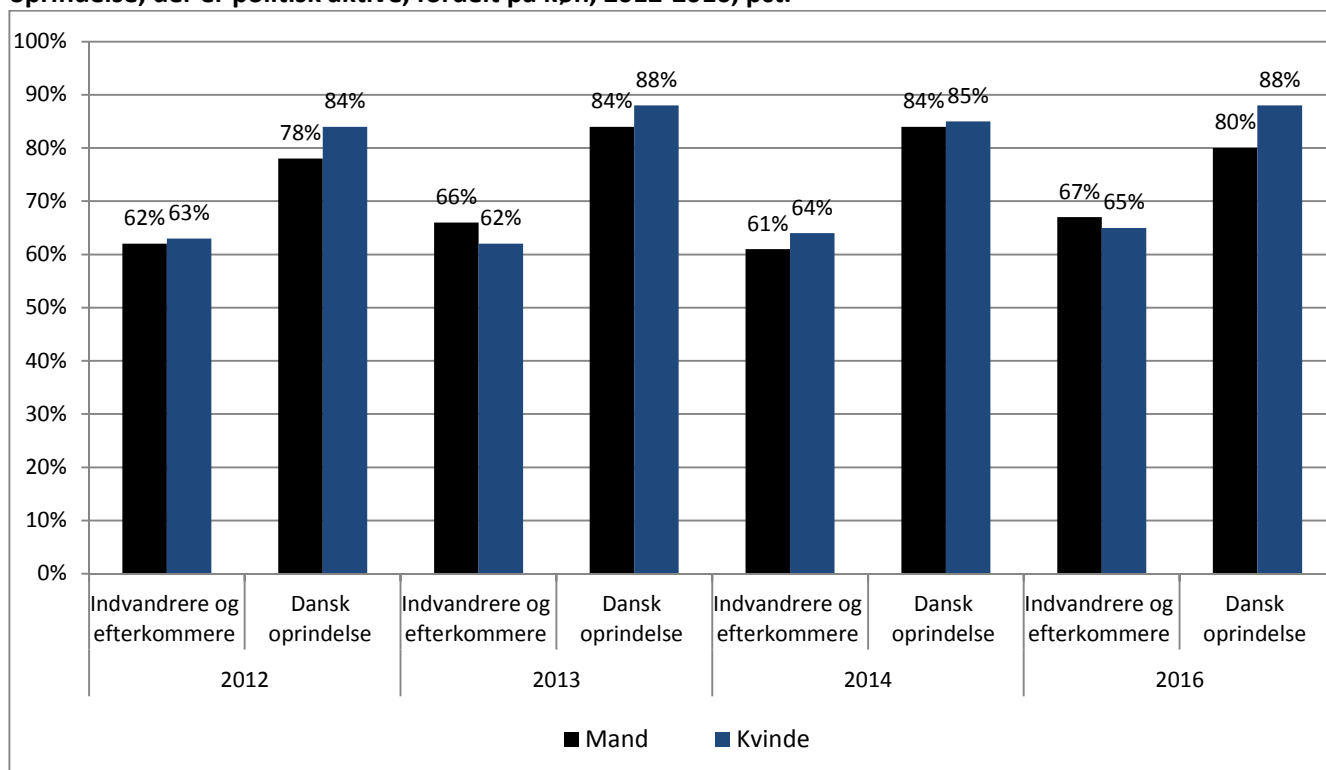
Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Større andel nydanske mænd er blevet politisk aktive

I forhold til 2014 er andelen af politisk aktive mænd blandt nydanskere steget i 2016 med 6 pct.point, således at 67 pct. af mænd mod 65 pct. af kvinder er politisk aktive i 2016. Det betyder, at mænd inden for denne gruppe er marginalt mere politisk aktive end kvinder. Omvendt forholder det sig blandt personer med dansk oprindelse, hvor 88 pct. af kvinder mod 80 pct. af mænd er politisk aktive i 2016.

Figur 8: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der er politisk aktive, fordelt på køn, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Hvis du vil vide mere...

I 2016 har en stor andel af borgere, uanset oprindelse, indsamlet eller støttet med penge til en organisation som f.eks. Kræftens Bekæmpelse eller til et politisk parti for at ændre forhold i samfundet. Det gælder for 50 pct. af de adspurgte nydanskere og 71 pct. af de adspurgte med dansk oprindelse.

Mange har i 2016 også boykottet eller bevidst købt bestemte varer, f.eks. økologiske, for at ændre forhold i samfundet. Det drejer sig om 31 pct. af de adspurgte nydanskere og 46 pct. af de adspurgte personer med dansk oprindelse.

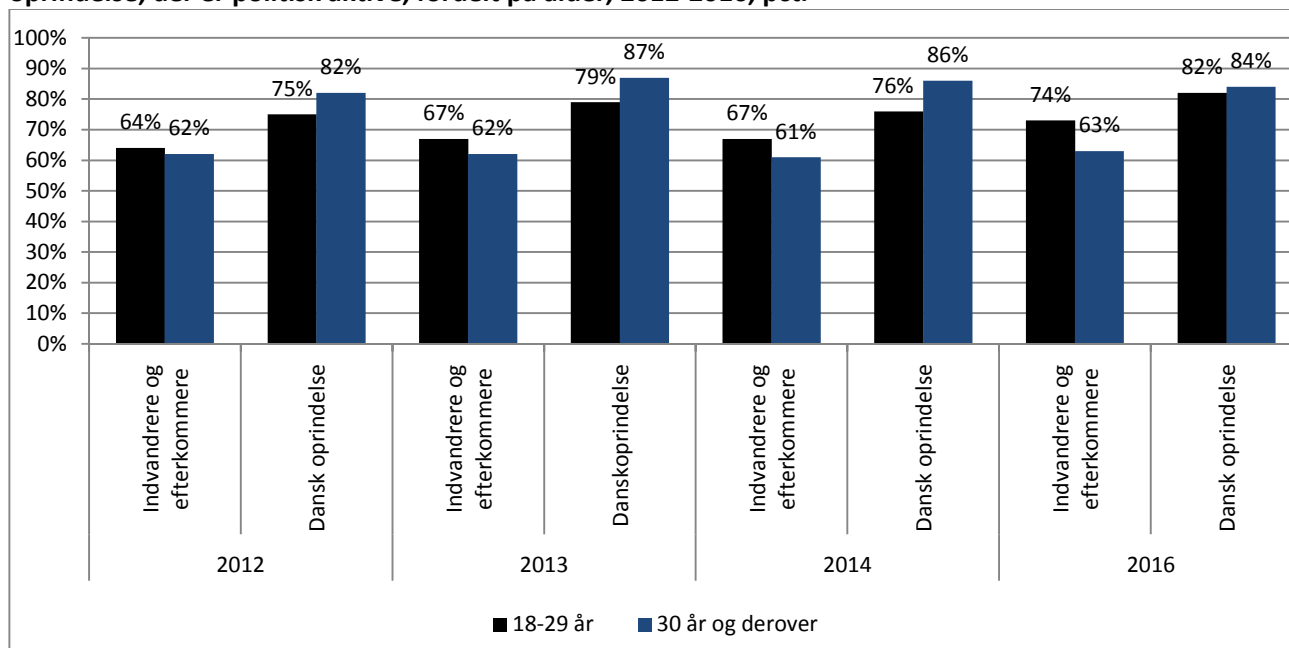
9 pct. af nydanskerne har skrevet et læserbrev eller et blogindlæg i 2016, hvilket er højere end andelen med dansk oprindelse, idet det gælder 7 pct. af denne gruppe.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Unge nydanskere er politisk aktive

Siden 2014 er andelen af unge nydanskere, der er politiske aktive, steget, således at andelen er på 74 pct. i 2016 mod 67 pct. i 2014. Der er ligeledes sket en mindre stigning i andelen af de politisk aktive nydanskere, der er 30 år og derover. Det fremgår dog af figur 9, at politisk aktivitet blandt nydanskere falder med alderen. De ældre nydanskere er dermed mindre politisk aktive end de yngre nydanskere. Det omvendte mønster gør sig gældende blandt personer med dansk oprindelse, eftersom en lidt større andel af de ældre er politisk aktive i forhold til dem i den yngre aldersgruppe, 18-29-årige.

Figur 9: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der er politisk aktive, fordelt på alder, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 6.517 besvarelser fra indvandrere og efterkommere samt 2.550 besvarelser fra personer med dansk oprindelse (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

4. Ligebehandling

I det danske samfund er målet at give lige muligheder og rettigheder til alle borgere. Diskrimination og social udstødelse af nydanskere er en alvorlig barriere for deres integration i samfundet, hvorfor det ikke kan accepteres.

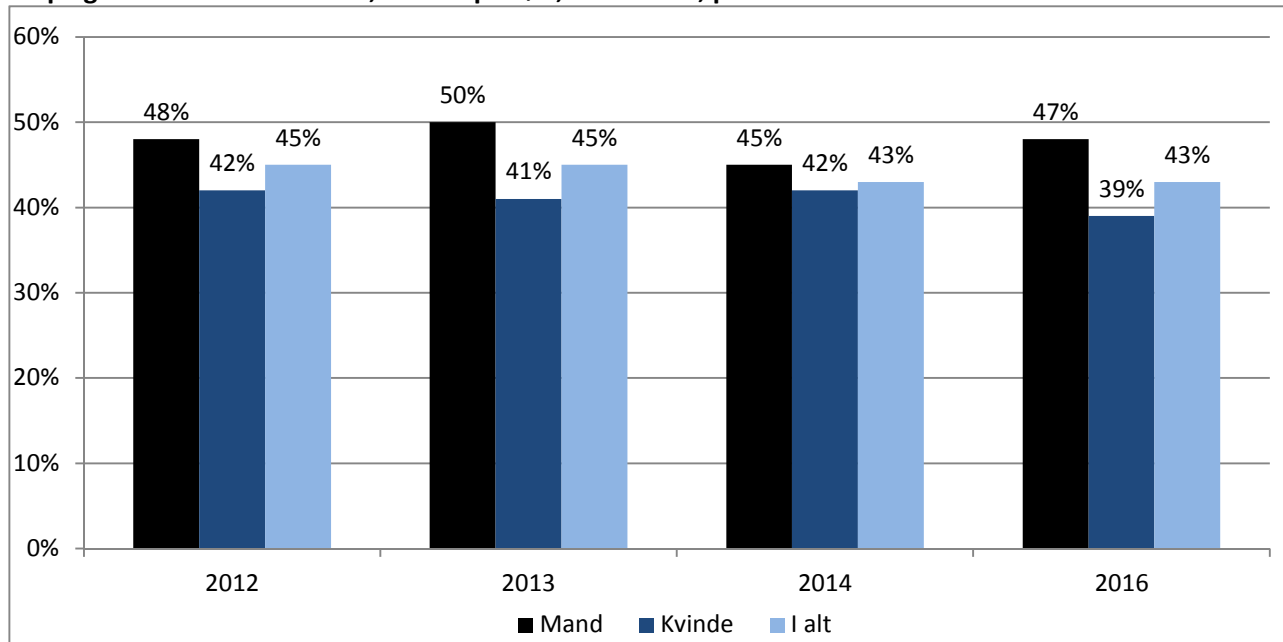
Dette kapitel har til formål at se nærmere på ligebehandling og diskrimination. En række spørgsmål i Medborgerskabsundersøgelsen vedrører forskellige former for diskrimination, nydanskere kan have oplevet som følge af deres etniske baggrund. Overordnet set viser undersøgelsen, at knap halvdelen af nydanskere har oplevet at blive diskrimineret på grund deres etnicitet. Udviklingen fra 2014 til 2016 har samlet set været stabil. Det er i særlig grad de (yngre) nydanske mænd, som har været udsat for diskrimination.

4.1 Oplevet diskrimination

Mange nydanskere oplever stadig diskrimination

Samlet set har 43 pct. af nydanskere i 2016 oplevet at blive diskrimineret grundet deres etnicitet. Denne andel er uændret siden 2014, men er faldet lidt fra 2012. Det er i særdeleshed de nydanske mænd, der oplever at blive diskrimineret. Her er andelen på 47 pct. i 2016, hvilket er 2 pct.point højere end i 2014, men 1 pct.point lavere end i 2012. Der er derimod siden 2014, sket et mindre fald i andelen af nydanske kvinder, som har oplevet diskrimination, således at andelen er på 39 pct. i 2016. Figur 10 viser dermed også, at mænd i højere grad end kvinder har oplevet at blive diskrimineret.

Figur 10: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der oplever diskrimination på grund af deres etnicitet, fordelt på køn, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 6.514 besvarelser fra indvandrere og efterkommere (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Hvis du vil vide mere...

14 pct. af de nydanskere, der har oplevet diskrimination på grund af deres etnicitet, har i 2016 klaget til en myndighed eller organisation.

Hvorfor er der ikke flere, der klager?

34 pct. af de nydanskere, der har oplevet diskrimination på grund af deres etnicitet, har ikke klaget, fordi de mener, der ikke vil ske noget ved at klage.

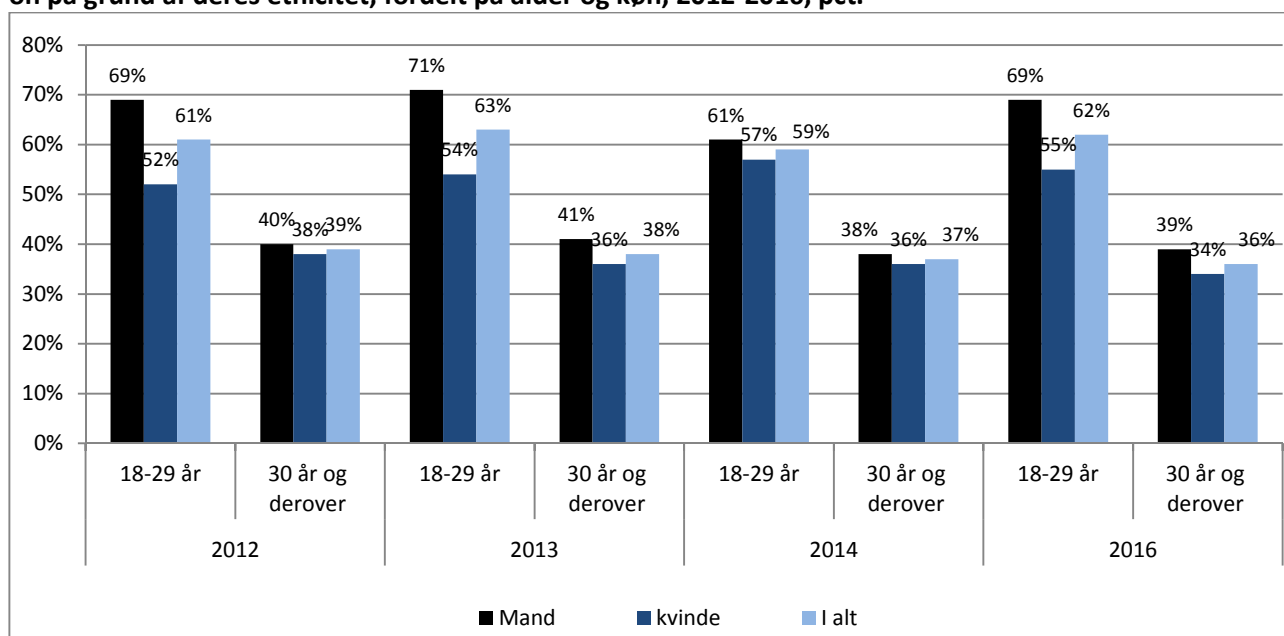
22 pct. af de nydanskere, der har oplevet diskrimination på grund af deres etnicitet, har ikke klaget, fordi de mener, det ikke er vigtigt nok.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Større andel yngre end ældre nydanskere oplever diskrimination

Undersøgelserne fra hele perioden, 2012-2016, viser, at der er en stor aldersforskel på, hvem der oplever diskrimination på grund deres etnicitet. I 2016 har 62 pct. i den yngre aldersgruppe, 18-29-årige, oplevet at blive diskrimineret, mens andelen i den ældre aldersgruppe, 30 år og derover, er 36 pct. Figur 11 viser endvidere, at lidt flere unge har oplevet diskrimination i 2016 sammenlignet med i 2014 og 2012, mens den omvendte tendens gælder i den ældre aldersgruppe. Figuren viser tilmed, at det i særlig grad er de yngre mænd i alderen 18-29 år, som har oplevet diskrimination.

Figur 11: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der oplever diskrimination på grund af deres etnicitet, fordelt på alder og køn, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 6.514 besvarelser fra indvandrere og efterkommere (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

5. Selvbestemmelse

Alle borgere i samfundet skal have lige muligheder for og frihed til at foretage egne valg i livet. Unge mennesker skal blandt andet selv kunne vælge kæreste eller ægtefælle, og de skal frit kunne vælge, hvilken uddannelse og hvilke venner de ønsker at have. Herudover er det vigtigt, at de unge mennesker oplever, at mænd og kvinder er ligeværdige og skal behandles lige.

Medborgerskabsundersøgelsen viser, at der overordnet set er sket en positiv udvikling siden 2012, således at færre unge nydanskere oplever, at de ikke selv kan bestemme deres valg af kæreste eller ægtefælle. Ligeledes har færre unge nydanskere i den seneste undersøgelse i forhold til i de tidligere undersøgelser givet udtryk for, at de ikke selv kan vælge deres uddannelse og venner. Samtidig er der i 2016 endnu flere unge nydanskere, som tilslutter sig ligestilling mellem kønnene.

I det følgende vil resultaterne om selvbestemmelse blive gennemgået mere detaljeret. Der tages udelukkende udgangspunkt i de adspurgte nydanskere i alderen 18-29 år.

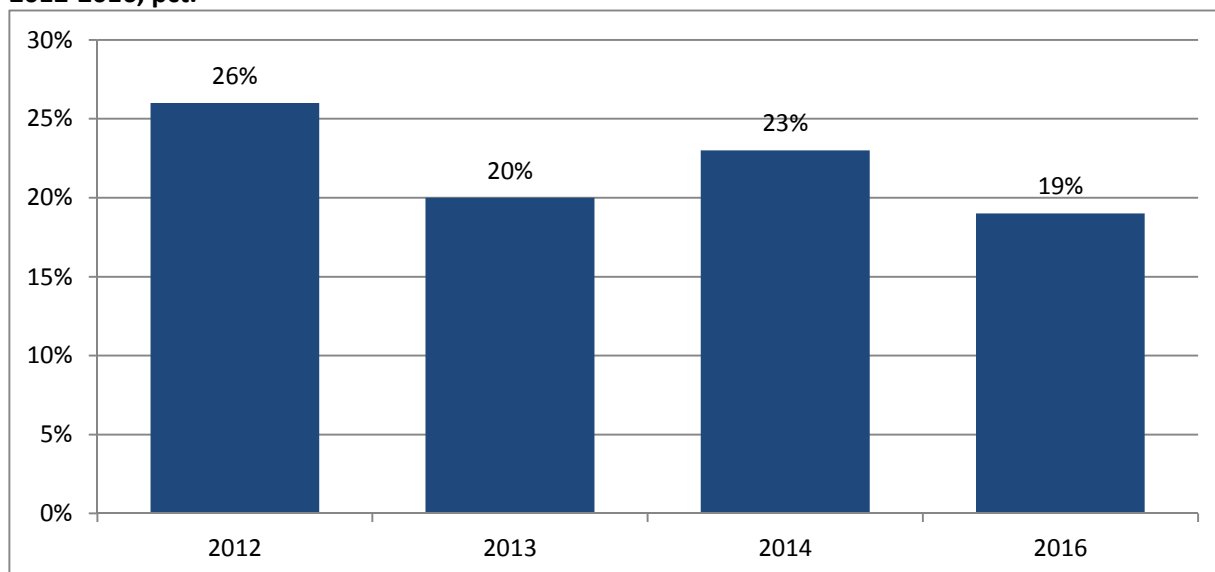
5.1 Valg af kæreste eller ægtefælle

Selvbestemmelse er blandt andet udtryk for friheden til selv at kunne bestemme, hvem man ønsker at have som kæreste eller ægtefælle.

Færre unge nydanskere begrænses i valget af kæreste eller ægtefælle

Resultaterne fra 2016 viser, at knap en ud af fem nydanskere i aldersgruppen 18-29-årige oplever, at deres familie begrænser dem i valget af kæreste eller ægtefælle. Når man sammenligner tallene fra 2016 med tallene fra de tidligere år, viser figur 12, at der er sket et fald på 7 pct.point siden 2012 og 4 pct.point siden 2014. Det betyder, at færre unge med indvandrerbaggrund i 2016 føler sig begrænset af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle.

Figur 12: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle, 2012-2016, pct.

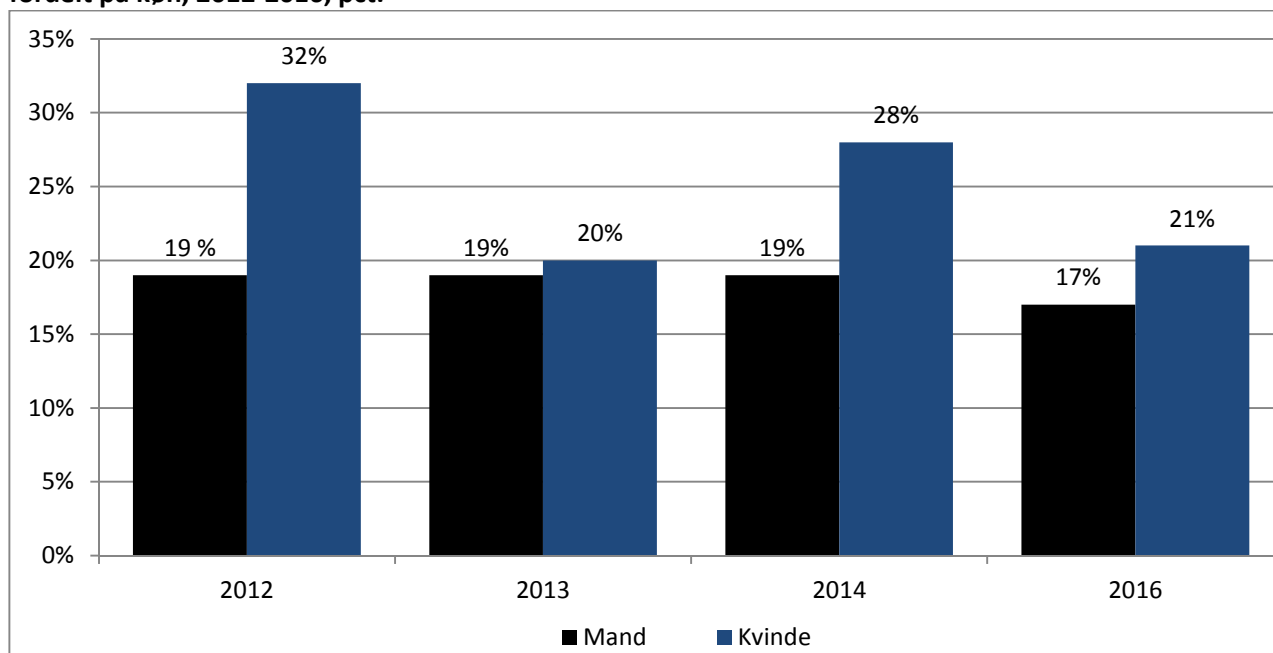

Note: Figuren er baseret på 2.508 besvarelser fra indvandrere og efterkommere (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Særligt unge kvinder føler sig mindre begrænset i valget af kæreste eller ægtefælle

Figur 13 illustrerer forskellene mellem kønnene i forhold til at føle sig begrænset af sin familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle. Mens udviklingen for mændenes vedkommende tilnærmelsesvist har været stabil i hele perioden, gælder det for kvinderne, at der er sket et fald. I 2016 er der således 11 pct.point færre kvinder, der føler sig begrænset af deres familie, sammenlignet med i 2012. Det betyder, at forskellen i andelen af mænd og kvinder, som får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af familien med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle, er blevet mindre med tiden. Der er dog fortsat 4 pct.point flere kvinder end mænd i 2016, der føler sig begrænset i valget af kæreste eller ægtefælle.

Figur 13: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle, fordelt på køn, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 2.508 besvarelser fra indvandrere og efterkommere (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

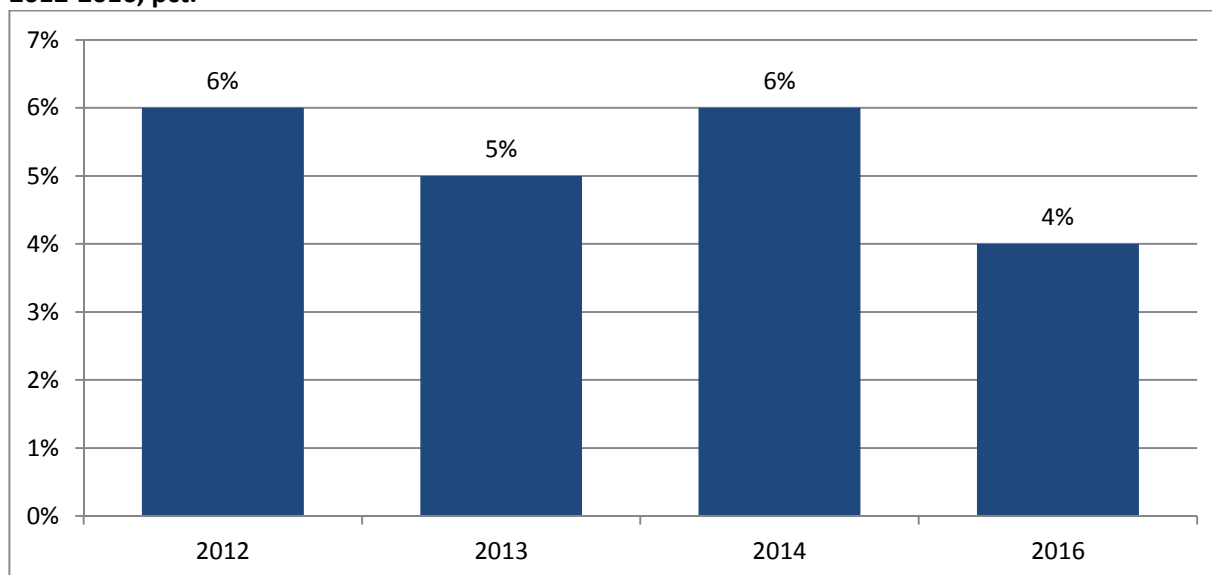
5.2 Valg af uddannelse og venner

Selvbestemmelse er ligeledes et udtryk for friheden til selv at kunne vælge, hvem man vil være venner med, og hvad man ønsker at uddanne sig til. Figur 14 og 15 viser udviklingen fra 2012 til 2016 i andelen af unge nydanskere, som føler sig begrænset i deres valg i forhold til disse to parametre.

Få unge nydanskere har ikke selvbestemmelse i valget af uddannelse og venner

Af figur 14 fremgår, at 4 pct. af de adspurgte 18-29-årige i 2016 oplever, at deres familie begrænser deres selvbestemmelse med hensyn til valg af uddannelse og venner. Dette er et mindre fald på 2 pct.point sammenlignet med 2012 og 2014.

Figur 14: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg uddannelse og venner, 2012-2016, pct.

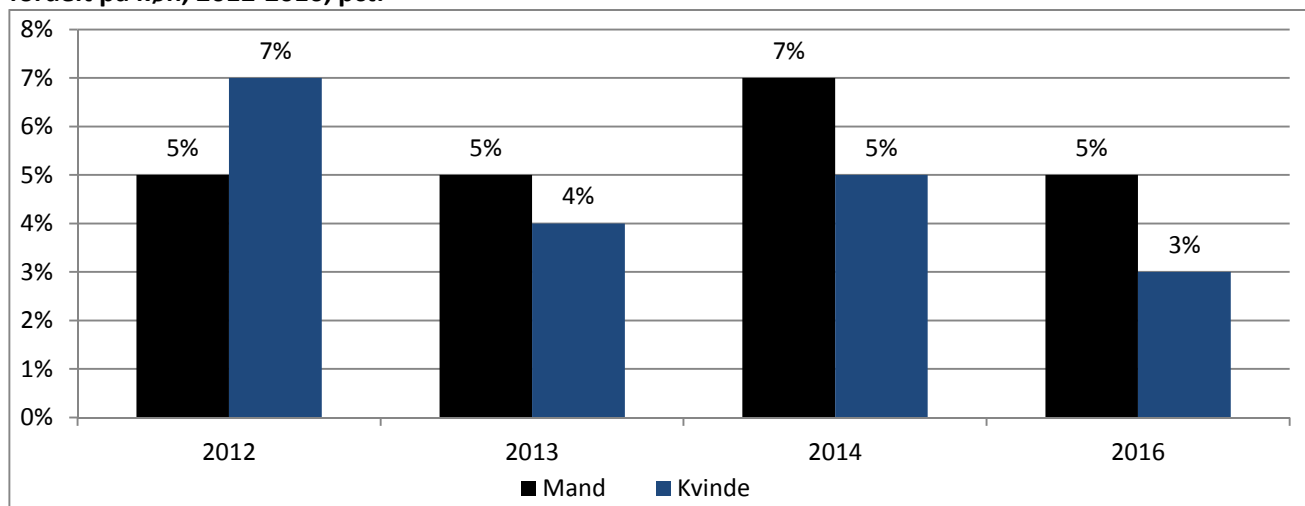

Note: Figuren er baseret på 2.532 besvarelser fra indvandrere og efterkommere (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).
 Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Kvinder føler sig mindst begrænset af deres familie i valget af uddannelse og venner

Ser man på kønsforskellene i forhold til spørgsmålet om friheden til at vælge uddannelse og venner, viser figur 15, at færre kvinder end mænd i 2016 føler sig begrænset af deres familie. 3 pct. kvinder føler sig begrænset af deres familie mod 5 pct. mænd. I 2012 var det omvendt, da 7 pct. af kvinderne følte sig begrænset af deres familie mod 5 pct. af mændene.

Figur 15: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af uddannelse og venner, fordelt på køn, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 2.532 besvarelser fra indvandrere og efterkommere (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).
 Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Hvis du vil vide mere...

I 2016 har 80 pct. af de adspurgte indvandrere og efterkommere i alderen 18-29 år angivet, at de slet ikke eller i mindre grad oplever, at de pga. deres religiøse praksis bliver forhindret i at deltage lige så aktivt i samfundet som andre borgere. Der tænkes her på deltagelse i f.eks. fester, idræt eller lejrskole.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

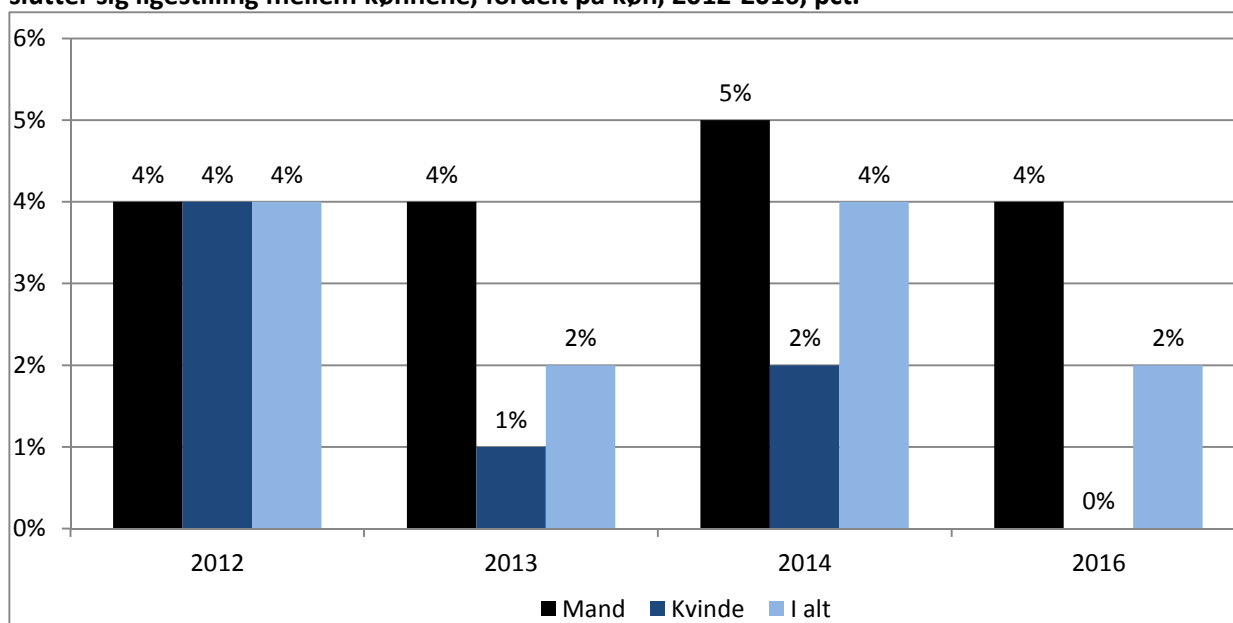
5.3 Ligestilling mellem mænd og kvinder

Ligestilling mellem mænd og kvinder er en central del af et demokratisk samfund som det danske, hvor mænd og kvinder er ligeværdige og har lige rettigheder. Det er derfor vigtigt, at nydanskere tilslutter sig ligestilling mellem kønnene.

Flertallet af nydanskere tilslutter sig ligestilling mellem mænd og kvinder

Undersøgelsen viser, at der samlet set i 2016 er 2 pct. af de adspurgte 18-29-årige nydanskere, som ikke tilslutter sig ligestilling mellem kønnene. Dette er en positiv udvikling sammenlignet med resultaterne fra 2012, hvor andelen var 2 pct. point højere. Det er i særlig grad de nydanske kvinders holdning til ligestilling, der har udviklet sig i en positiv retning, da ingen kvinder ikke tilslutter sig ligestilling mellem kønnene i 2016. Der har derimod ikke været nogen udvikling i mændenes holdning til ligestilling over tid. Samlet set er der relativt få 18-29-årige nydanskere, som ikke tilslutter sig ligestilling mellem mænd og kvinder.

Figur 16: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der ikke tilslutter sig ligestilling mellem kønnene, fordelt på køn, 2012-2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 2.532 besvarelser fra indvandrere og efterkommere (sammenlagt for 2012, 2013, 2014 og 2016).
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Hvis du vil vide mere...

66 pct. af de 18-29-årige nydanskere føler i høj grad, at de har frihed til at gøre de samme ting som deres jævnaldrende af modsatte køn i 2016. Tendensen har været forholdsvis stabil siden den første måling i 2012.

I 2016 føler flere nydanske mænd (72 pct.) end kvinder (60 pct.), at de i høj grad har frihed til at gøre de samme ting som deres jævnaldrende af modsatte køn. Forskellen mellem mænd og kvinder er minimeret fra 23 pct.point i 2012 til 12 pct.point i 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

6. Demokrati og demokratiske frihedsrettigheder

Repræsentativt demokrati samt Grundlovens bestemmelser om borgernes frihedsrettigheder er grundstenene i det danske samfund. Det er derfor afgørende for en vellykket integration, at nydanskere såvel som etniske danskere tilslutter sig repræsentativt demokrati og de demokratiske frihedsrettigheder. Støtten til frihedsrettighederne indebærer, at man eksempelvis finder det vigtigt at respektere sine medborgeres ret til at dyrke deres religion og deres ret til at fremlægge deres synspunkter og danne foreninger inden for lovgivningens rammer.

Undersøgelsens resultater viser overordnet set, at personer med dansk oprindelse har en større opbakning til et repræsentativt demokrati som styreform sammenlignet med nydanskere. Undersøgelsen viser også, at der ikke er en stor forskel i nydanskernes tilslutning til repræsentativt demokrati, når de indeles efter deres religiøse overbevisninger.

Disse og mange flere resultater vil blive gennemgået og uddybet i det følgende. Resultaterne i dette afsnit er udelukkende baseret på Medborgerskabsundersøgelsen i 2016, da der i de tidligere undersøgelser ikke er spurgt til svarpersonernes støtte til demokrati og de demokratiske frihedsrettigheder.

6.1 Tilslutning til repræsentativt demokrati som styreform

En bred opbakning til demokrati blandt landets borgere uanset etnisk baggrund er vigtig, eftersom det er en afgørende indikator på styreformens legitimitet blandt befolkningen. Uden en sådan opbakning i befolkningen vil det være vanskeligt at opretholde en demokratisk styreform.

Tilslutning til fire forskellige styreformer, herunder demokrati

For at belyse borgernes tilslutning til repræsentativt demokrati som styreform, er der i undersøgelsen spurgt til deres holdning til fire forskellige styreformer, herunder en demokratisk styreform, som vi har i Danmark.

Tabel 1 viser andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt etniske danskere, der synes meget godt eller godt om de fire forskellige styreformer. Heraf fremgår, at personer med dansk oprindelse i lidt højere grad end nydanskere bakker op om en demokratisk styreform. 92 pct. af etniske danskere mener, at det er meget godt eller godt at have et repræsentativt demokrati i landet, mens andelen blandt indvandrere og efterkommere er henholdsvis 82 pct. og 78 pct.⁴

⁴ Andelen af besvarelserne *ved ikke og ønsker ikke at svare* på de fire spørgsmål er væsentlig større blandt indvandrere og efterkommere, end den er blandt personer med dansk oprindelse, hvilket betyder, at nydanskere har været betydeligt mere usikre i deres besvarelser.

Tabel 1: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der synes meget godt eller godt om forskellige styreformere at regere Danmark på, 2016, pct.

	Indvandrere	Efterkommere	Dansk oprindelse
At landet har en stærk leder, der ikke behøver at bekymre sig om Folketing og valg.	27 %	19 %	18 %
At eksperter, og ikke regeringen, træffer beslutninger efter, hvad de mener, er bedst for landet	36 %	31 %	29 %
At militæret styrer landet	10 %	6 %	2 %
At borgerne vælger politikere, som repræsenterer dem og tager beslutninger på deres vegne	82 %	78 %	92 %
Demokratiindeks	85 %	83 %	93 %

Note 1: Tabellens første fire rækker er baseret på 1.969 besvarelser fra indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse, 2016.

Note 2: Andelen af besvarelserne *ved ikke og ønsker ikke at svare* på de fire spørgsmål er væsentlig større blandt indvandrere og efterkommere end blandt personer med dansk oprindelse, hvilket betyder, at personer med ikke dansk oprindelse har været betydeligt mere usikre i deres besvarelser.

Note 3: I demokratiindekset indgår alene de svarpersoner, som har afgivet en konsistent positiv holdning til demokrati og negativ holdning til de øvrige tre autoritære styreformere (se bilag for mere information om indeksskonstruktion).

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Af tabellen fremgår ligeledes, at en del borgere, uanset herkomst, også tilkendegiver en positiv holdning til ikke-demokratiske styreformere. Eksempelvis synes 29 pct. af personer med dansk oprindelse meget godt eller godt om, *at eksperter, og ikke regeringen, træffer beslutninger efter, hvad de mener, er bedst for landet*, mens det samme gælder for 31 pct. af efterkommere og 36 pct. af indvandrere⁵. Svarpersonerne har dog, uanset herkomst, ikke været konsistente i deres besvarelser af, hvilken styreform de synes godt eller dårligt om. Eksempelvis har 9 ud af 10 personer, som synes meget godt eller godt om, *at landet bliver styret af en stærk leder, der ikke behøver at bekymre sig om folketing og valg*, samtidig tilkendegivet en positiv holdning til, at landet bliver regeret på demokratisk vis. Det betyder, at selvom en del af svarpersonerne har givet udtryk for en positiv holdning til ikke-demokratiske styreformere, er det ikke ensbetydende med, at de ikke tilslutter sig en demokratisk styreform.

For at undersøge, hvor stor en del af indvandrere, efterkommere og etniske danskere, der har afgivet en konsistent positiv holdning til demokrati og negativ holdning til de øvrige tre styreformere, er der konstrueret et demokratiindeks, hvor personer med inkonsistente svar er udeladt⁶.

Som det fremgår af tabel 1, er der ikke en betydelig forskel mellem andelen af hhv. indvandrere, efterkommere og etniske danskere, der har afgivet en positiv holdning til demokrati, når det er målt ved hjælp af et enkelt spørgsmål, og når holdningen målt ved hjælp af demokratiindeks. Eksempelvis har 82 pct. af indvandrere tilkendegivet positiv holdning til demokrati, når den er målt ved hjælp af det ene spørgsmål, der direkte omhandler demokrati, og procentandelen er 85, når den måles ved hjælp af indekset.

⁵ Lignende mønstre finder man også i en større undersøgelse af etniske danskere og nydanskere værdier og normer foretaget i 2007 af Tænk tanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark.

Se: Tænk tanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark: "Værdier og normer - blandt udlændinge og danskere, 2007." <http://www.integrationsviden.dk/demokrati-deltagelse/medborgerskab/vaerdier-og-normer-blandt-udlaendinge-og-danskere-2013-2007/#.V8VDSk3ymUK>.

⁶ Se bilag for mere information om indeksskonstruktion.

Fordelen ved at anvende demokratiindekset, er, at man i analysen alene medtager svarpersoner, der har afgivet en konsistent positiv holdning til demokrati. Ulempen ved at anvende indekset er derimod, at frafaldsprocenten af svarpersoner bliver meget stor, ca. 48 pct., idet andelen af besvarelserne *ved ikke* og *ønsker ikke at svare* på spørgsmål om de autoritære regimer er stor. Dette vil dermed reducere stikprøven og mindske dens repræsentativitet. For at undgå det problem vil de følgende analyser i kapitlet om tilslutning til demokrati alene baseres på det ene spørgsmål frem for et samlet indeks, i og med at anvendelsen af demokratiindekset jf. tabel 1 ikke synes at føre til en anderledes substantiel konklusion i forhold til, når man blot bruger det ene spørgsmål som mål for støtte til demokrati.

Hvis du vil vide mere...

Hovedparten af de adspurgte borgere, uanset oprindelse, mener, at det er meget vigtigt eller vigtigt, at stemme til offentlige valg fx kommunalvalg og folketingsvalg, hvis man har stemmeret. Det gælder for 85 pct. af nydanskere og 95 pct. af personer med dansk oprindelse.

62 pct. og 66 pct. af henholdsvis nydanskere og etniske danskere finder det meget vigtigt, at holde sig informeret om, hvad der sker i det danske samfund.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

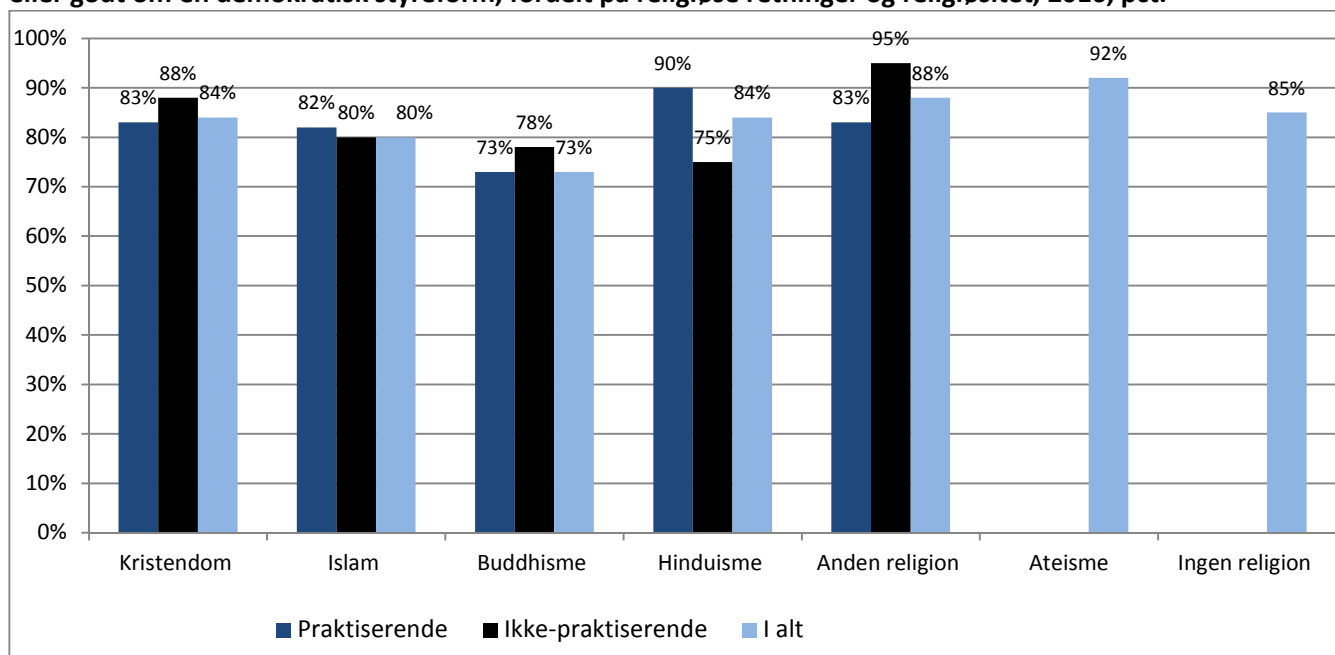
Som tidligere påpeget er tilslutningen til repræsentativt demokrati lidt lavere blandt nydanskere end blandt personer med dansk oprindelse. Det er derfor vigtigt at undersøge, om nogle grupper blandt nydanskere i højere grad end andre bakker op om demokrati som styreform. Det vil blive undersøgt i de følgende afsnit.

Minimal forskel i tilslutning til repræsentativt demokrati på tværs af religiøse retninger

Figur 17 viser, at der ikke er en større forskel på tværs af de forskellige religiøse grupper blandt nydanskere med hensyn til deres støtte til demokrati. 84 pct. af de kristne nydanskere synes meget godt eller godt om en demokratisk styreform mod 80 pct. af muslimske nydanskere. Der er dog en lidt større andel af de ateistiske nydanskere, 92 pct., som har tilkendegivet en positiv holdning til demokrati sammenlignet med personer fra de øvrige fire religiøse retninger, kristendom, islam, buddhisme og hinduisme. Her er det i særlig grad buddhistiske nydanskere, som har en mindre støtte til demokrati end de ateistiske nydanskere.

Når man yderligere inddeler nydanskerne efter, hvorvidt de praktiserer eller ikke praktiserer deres religion, viser figuren, at kristne og buddhistiske nydanskere, der ikke praktiserer deres religion, har en lidt større tilslutning til demokrati, end de, som praktiserer deres religion. Blandt muslimske og hinduistiske nydanskere har de, som praktiserer deres religion, derimod en lidt større tilslutning til demokrati, end deres trosfæller, der ikke gør.

Figur 17: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der synes meget godt eller godt om en demokratisk styreform, fordelt på religiøse retninger og religiøsitet, 2016, pct.

Note 1: Figuren er baseret på 1.324 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

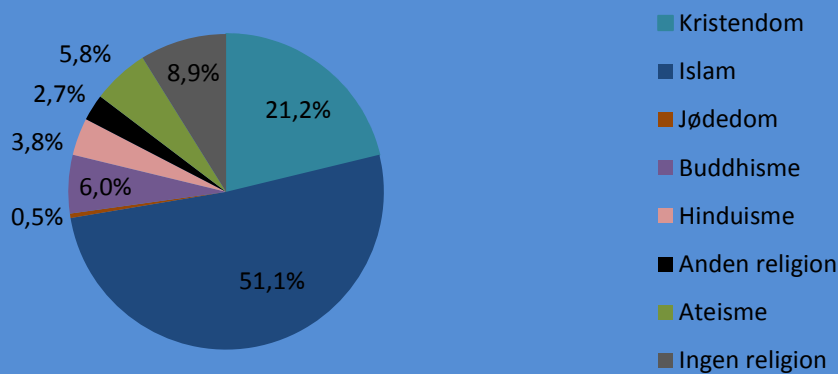
Note 2: Besvarelsen jødedom indgår ikke i analysen, eftersom besvarelsesantallet er meget lille.

Note 3: Besvarelsene *ved ikke* og *ønsker ikke at svare* på spørgsmålet: "hvilken religion tilhører du?" indgår ikke i analysen.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Hvis du vil vide mere...

Andelen af nydanskere fordelt på religiøse retninger

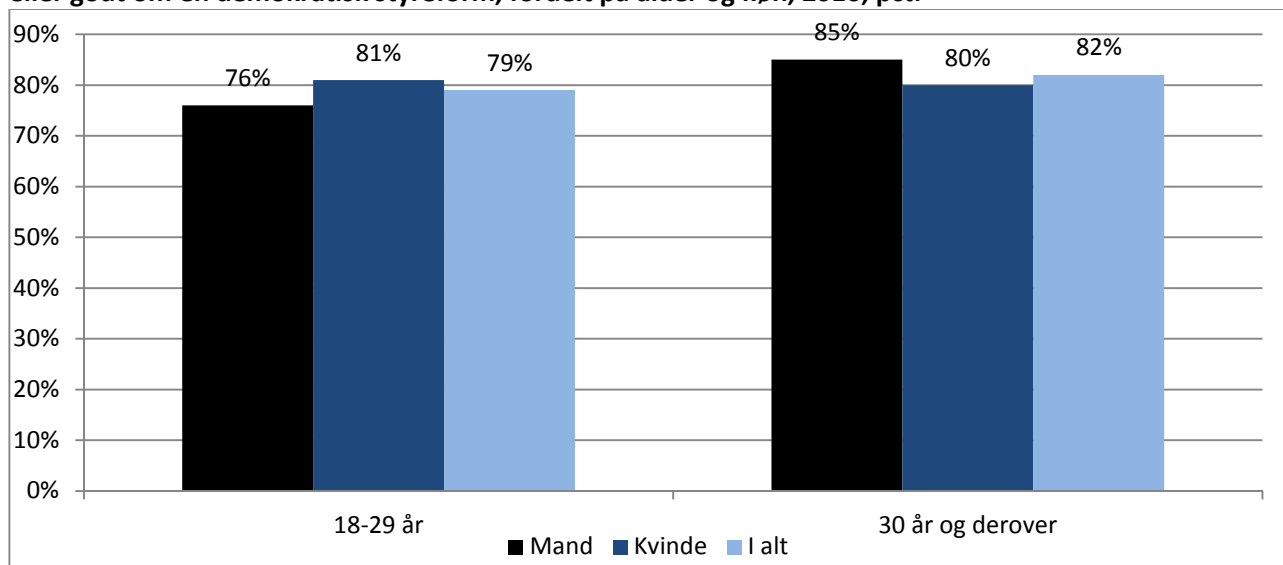
Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, som er inddelt efter deres religiøse overbevisninger.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse, 2016.

Mindre gab mellem unge og ældre nydanskere

Ifølge undersøgelsen er der en forskel mellem unge og ældre nydanskere støtte til demokrati. En lidt større andel personer i den ældre alderskategori tilslutter sig en demokratisk styreform end i den yngre kategori. Særligt de unge nydanske mænd adskiller sig fra de ældre mænd. 76 pct. af de unge mænd støtter demokrati mod 85 pct. af de ældre mænd. Der er dog ikke på samme måde en større forskel mellem de unge og ældre nydanske kvinder, hvad angår deres demokratistøtte. De unge nydanske kvinder har en større tilslutning til demokrati end deres jævnaldrende nydanske mænd.

Figur 18: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der synes meget godt eller godt om en demokratisk styreform, fordelt på alder og køn, 2016, pct.

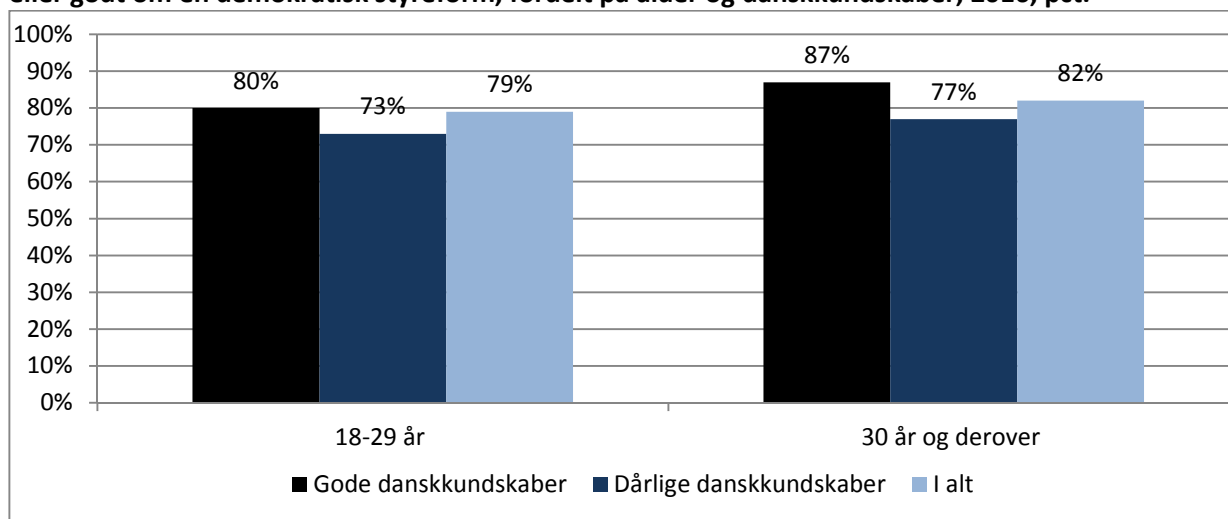
Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Nydanskere tilslutning til demokrati afhænger af deres danskkundskaber

Gode danskkundskaber har en positiv effekt på nydanskere tilslutning til demokrati. I den ældre alderskategori har 87 pct. af nydanskere med gode danskkundskaber tilkendegivet, at de synes meget godt eller godt om demokrati mod 77 pct. af dem, som har dårlige danskkundskaber. På samme måde er der en forskel på 7 pct.point mellem nydanskere med gode og dårlige danskkundskaber i alderen 18-29 år, hvad angår deres opbakning til demokrati som styreform.

Figur 19: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der synes meget godt eller godt om en demokratisk styreform, fordelt på alder og danskundskaber, 2016, pct.

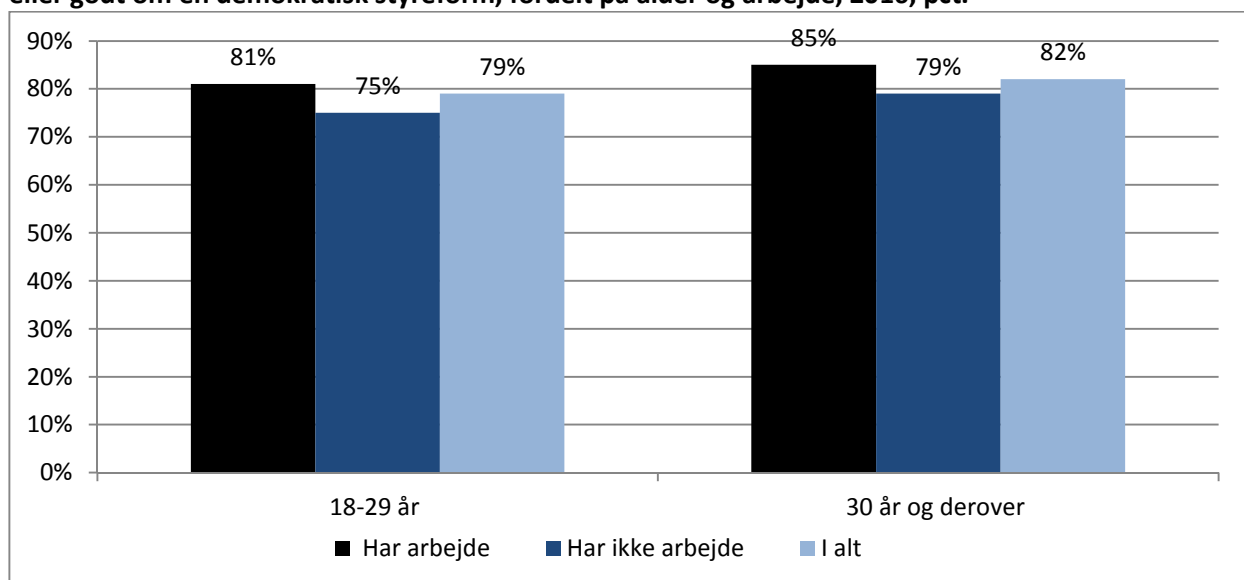
Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Nydanskere med arbejde har større tilslutning til demokrati end de, som ikke har

Figur 20 viser, at arbejde har en positiv indvirkning på nydanskernes holdning til demokrati. Nydanskere i den yngre såvel som i den ældre alderskategori har en større opbakning til demokrati, når de har et arbejde, end når de ikke har.

Figur 20: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der synes meget godt eller godt om en demokratisk styreform, fordelt på alder og arbejde, 2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

6.2 Opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed

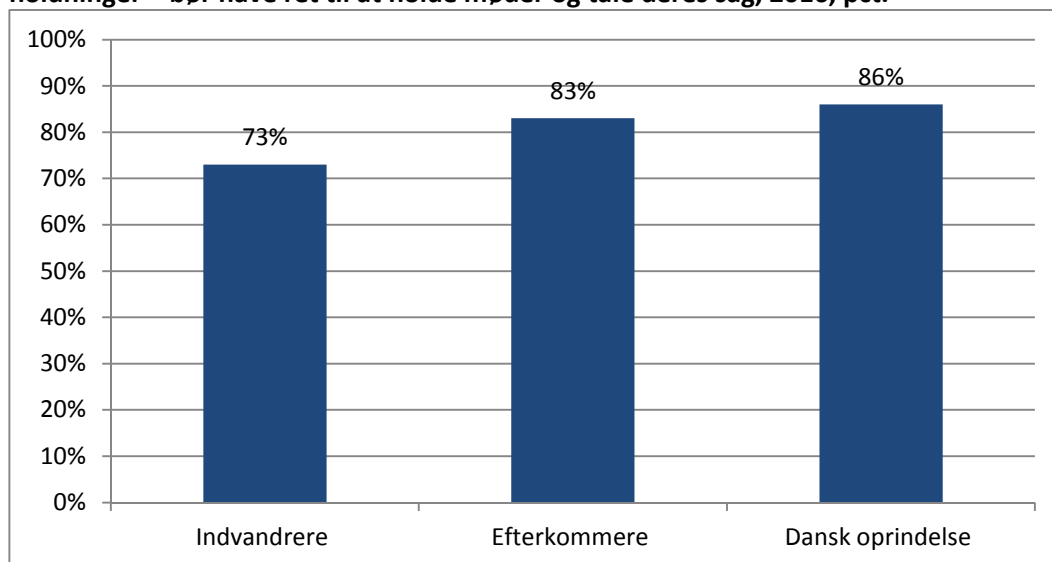
De tidligere analyser har vist, at der generelt er en meget stor opbakning til demokrati både blandt nydanskere og etniske danskere. Et nærliggende spørgsmål i denne sammenhæng er derfor: Tilslutter de sig blot

et abstrakt ideal om demokrati, eller tilslutter de sig også de mere grundlæggende demokratiske normer og værdier såsom at anerkende sine medborgeres ytrings- og forsamlingsfrihed og retten til at udøve deres religiøse ritualer samt bære religiøse symboler? Dette vil blive undersøgt i de følgende afsnit.

Nydanskere og etniske danskeres tilslutning til ytrings- og forsamlingsfrihed

Der er en større opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed blandt personer med dansk oprindelse og efterkommere end blandt indvandrere. Dette fremgår af figur 21, som viser fordelingen af besvarelserne på spørgsmålet om, hvorvidt alle grupper, herunder også grupper med yderligtgående holdninger, bør have ret til at holde møder og tale deres sag. Henholdsvis 86 pct. og 83 pct. af etniske danskere og efterkommere mener i høj eller nogen grad, at alle grupper i samfundet skal have ret til at holde møder og tale deres sag, mens det gælder for 73 pct. af indvandrere.

Figur 21: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der i høj, nogen eller mindre grad mener, at alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag, 2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 1.969 besvarelser fra indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse, 2016.
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

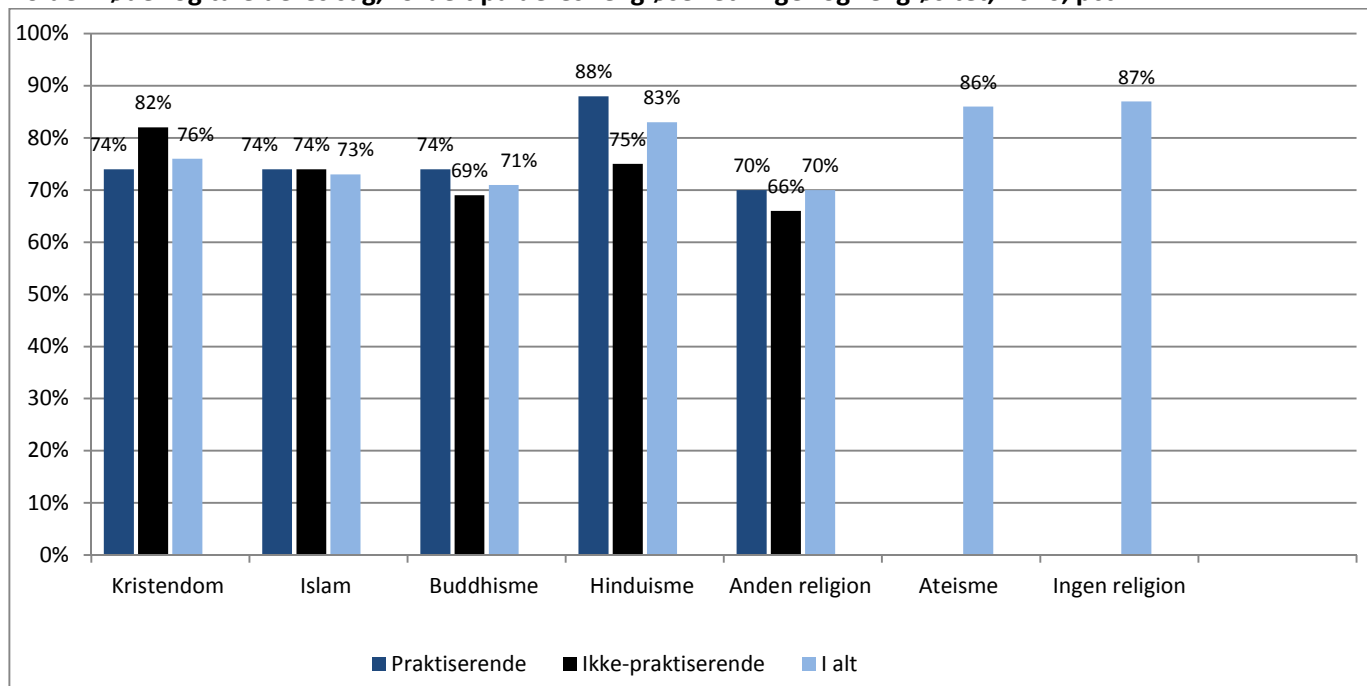
Nydanskeres opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed på tværs af religiøse retninger

Af figur 22 fremgår, at der ikke er en betydelig forskel i nydanskernes tilslutning til ytrings- og forsamlingsfrihed, når de inddeles efter deres religiøse overbevisninger. I særlig grad er der ikke en større forskel mellem de kristne, muslimske og buddhistiske nydanskere. Tilhængere af disse tre religiøse retninger adskiller sig dog fra ateister og dem med ingen religion. Eksempelvis finder 87 pct. af nydanskere med ingen religion det vigtigt, at alle grupper har ret til at holde møder og tale deres sag, mens det tilsvarende gælder for 76 pct. og 73 pct. af henholdsvis kristne og muslimer. Der tegner sig dermed et mønster af, at støtten til ytrings- og forsamlingsfrihed generelt er mindre blandt de religiøse nydanskere end blandt de ikke-religiøse.

Kristne, der ikke praktiserer deres religion, har en større tilslutning til ytrings- og forsamlingsfrihed end deres trosfæller, som praktiserer deres religion. Det forholder sig derimod omvendt blandt buddhistiske og hinduistiske nydanskere, hvor de religiøse i højere grad end de ikke-religiøse bakker op om ytrings- og for-

samlingsfrihed. Hvad angår muslimske nydanskere er der ikke en forskel at finde mellem de praktiserende og ikke-praktiserende.

Figur 22: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som i høj, nogen eller mindre grad mener, at alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag, fordelt på deres religiøse retninger og religiøsitet, 2016, pct.

Note 1: Figuren er baseret på 1.324 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Note 2: Besvarelsen jødedom indgår ikke i analysen, eftersom besvarelsesantallet er meget lille.

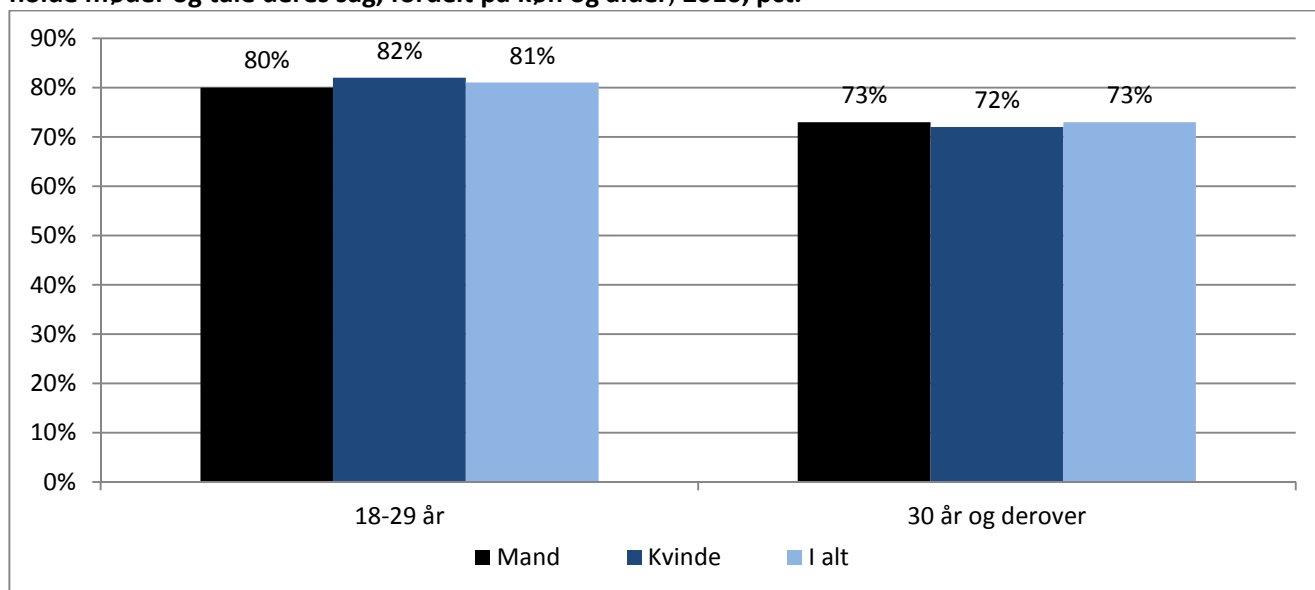
Note 3: Besvarelserne *ved ikke* og *ønsker ikke at svare* på spørgsmålet: "hvilken religion tilhører du?" indgår ikke i analysen.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Unge nydanskere har større opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed end ældre nydanskere

Når nydanskere inddeles efter deres køn og alder, tegnes der et billede af, at yngre nydanskere har en større opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed sammenlignet med de ældre nydanskere. Samlet set finder 81 pct. af nydanskere i alderskategorien 18-29 år det vigtigt, at alle har ret til at mødes og tale deres sag, mens det samme gælder for 73 pct. af nydanskere i den ældre alderskategori, 30 år og derover. Særligt de unge nydanske kvinder giver udtryk for en større opbakning til ytrings-, og forsamlingsfrihed. Deres opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed er større end både mænd og kvinders i den ældre alderskategori og deres jævnaldrende mænds opbakning.

Figur 23: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som i høj, nogen eller mindre grad mener, at alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag, fordelt på køn og alder, 2016, pct.

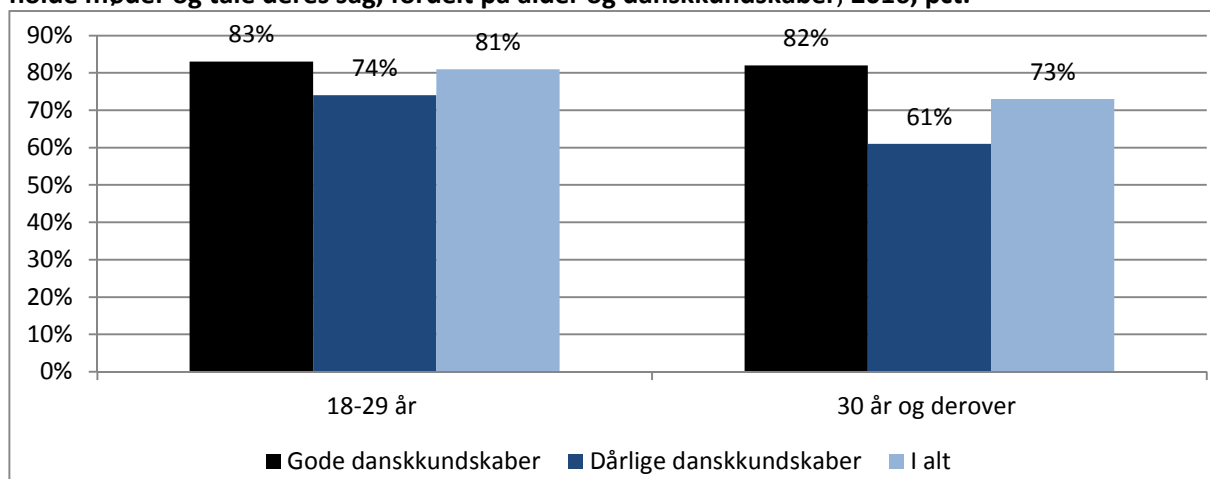
Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Gode danskundskaber fremmer nydanskernes tilslutning til ytrings- og forsamlingsfrihed

Nydanskere med gode danskundskaber er mere positivt indstillede over for ytrings- og forsamlingsfrihed sammenlignet med de nydanskere, som har knap så gode danskundskaber. Det har specielt en positiv effekt blandt de ældre nydanskere. 82 pct. af dem med gode danskundskaber i alderen 30 år og derover bakker op om ytrings- og forsamlingsfrihed mod 61 pct. af dem, som har ringe danskundskaber. Der er altså en forskel på i alt 21 pct. point mellem nydanskere med gode og dårlige danskundskaber.

Figur 24: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som i høj, nogen eller mindre grad mener, at alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag, fordelt på alder og danskundskaber, 2016, pct.

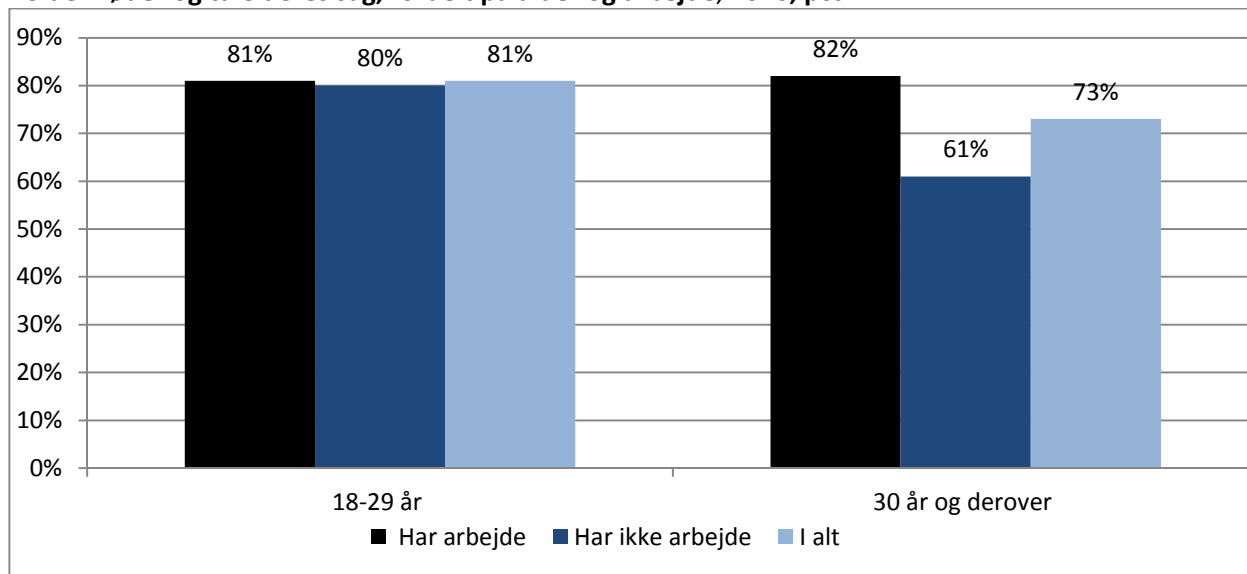
Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Stort gab mellem nydanskere med og uden arbejde

Arbejde har tilnærmelsesvist ingen effekt på de yngre nydanskernes støtte til ytrings- og forsamlingsfrihed. Det har derimod en betydelig positiv effekt på de ældre nydanskernes støtte. 82 pct. af de ældre nydanskere med et arbejde er tilhængere af, at *alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag*. Mens det samme gælder for blot 61 pct. af dem med intet arbejde.

Figur 25: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som i høj, nogen eller mindre grad mener, at alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag, fordelt på alder og arbejde, 2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

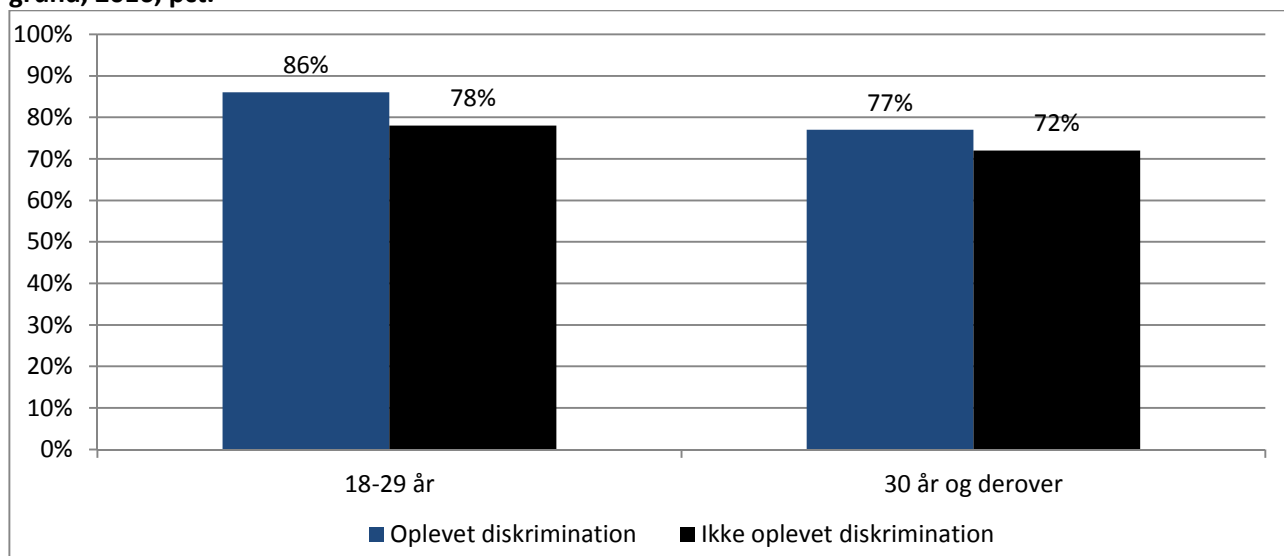
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Unge nydanskere, der har oplevet diskrimination, har større opbakning til ytrings- og forsamlingsfrihed

Ser man nærmere på, hvilken effekt oplevelsen af diskrimination har på nydanskernes holdning til ytrings- og forsamlingsfrihed, viser undersøgelsen, at det har en forstærkende effekt på deres opbakning til disse frihedsrettigheder. Overordnet set har både de unge og ældre nydanskere, der har oplevet diskrimination på grund af deres religiøse baggrund⁷, en større tilslutning til ytrings- og forsamlingsfrihed sammenlignet med dem, som ikke har oplevet diskrimination. Figur 26 viser imidlertid også, at oplevelsen af diskrimination har en særlig stor effekt på de unge nydanskernes tilslutning til ytrings- og forsamlingsfrihed. 86 pct. af de 18-29-årige, der har oplevet diskrimination bakker op om alle gruppers ret til at mødes og tale for deres sag, mod 78 pct. af dem, som ikke har oplevet diskrimination. Forklaringen kan være, at de, som har oplevet diskrimination, har følt sig begrænset i deres egne rettigheder, hvorfor de i højere grad kan forbinde ytrings- og forsamlingsfrihed med deres egen situation, end de, som ikke har oplevet diskrimination.

⁷ Man får et lignende resultat, når man undersøger sammenhængen mellem nydanskernes oplevelse af diskrimination pga. deres etniske baggrund og deres tilslutning til ytrings-, og forsamlingsfrihed. Resultatet er ikke vist i rapporten.

Figur 26: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som i høj, nogen eller mindre grad mener, at alle grupper – også grupper med yderligtgående holdninger – bør have ret til at holde møder og tale deres sag, fordelt på alder og oplevelse af diskrimination pga. deres religiøse baggrund, 2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

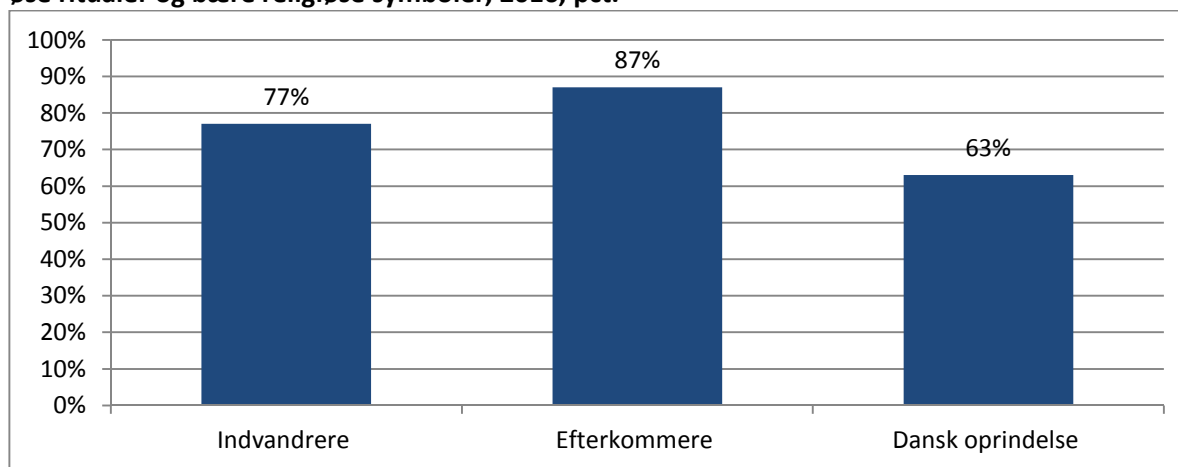
6.3 Nydanskere og etniske danskers tilslutning til religionsfrihed

Undersøgelsens resultater viser, at indvandrere og efterkommere adskiller sig i betydelig grad fra etniske danskere, når det drejer sig om opbakning til, at alle borgere har ret til at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler. I særlig grad er opbakningen stor blandt efterkommerne. 87 pct. og 77 pct. af henholdsvis efterkommere og indvandrere mener, at alle borgere skal have mulighed for frit at kunne udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, mens det samme gælder for 63 pct. af etniske danskere⁸.

⁸ Spørgsmålet om tilslutning til religionsfrihed bliver ligeledes anvendt i en større undersøgelse af etniske danskere og nydanskere værdier og normer foretaget i 2007 af Tænk tanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark. I denne undersøgelse kommer Tænk tanken også frem til den konklusion, at nydanskere i højere grad end etniske danskere tilslutter sig religionsfrihed, således at alle borgere har mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler.

Se: Tænk tanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark: "Værdier og normer - blandt udlændinge og danskere, 2007." <http://www.integrationsviden.dk/demokrati-deltagelse/medborgerskab/vaerdier-og-normer-blandt-udlaendinge-og-danskere-2013-2007/#.V8VDSk3ymUk>.

Figur 27: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, der er helt eller delvist enig i, at alle borgere skal have mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, 2016, pct.

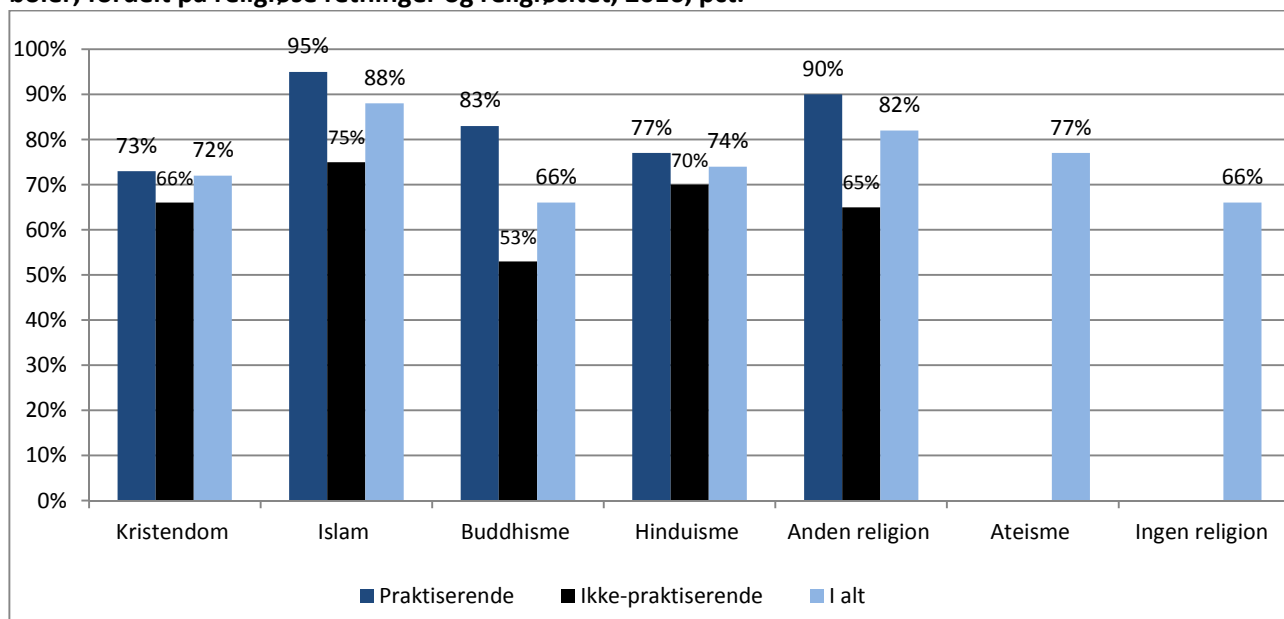
Note: Figuren er baseret på 1.969 besvarelser fra indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse, 2016.
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Nydanskeres opbakning til religionsfrihed på tværs af religiøse retninger

Figuren viser andelen af nydanskere, der tilslutter sig religionsfrihed, når de er inddelt efter deres religiøse overbevisninger. Tilslutningen er specielt stor blandt muslimske nydanskere. 88 pct. af muslimer har tilkendegivet, at alle borgere skal have mulighed for frit at kunne udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler. Nydanskere fra de øvrige religiøse retninger, kristendom, buddhisme og hinduisme, tilslutter sig også religionsfrihed, dog er deres opbakning knap så stor, som den er blandt muslimer.

Når nydanskerne yderligere inddeles i, hvorvidt de praktiserer eller ikke praktiserer deres religion, viser figur 28, at de praktiserende kristne, muslimer, buddhister og hinduister har en større opbakning til religionsfrihed end deres ikke-praktiserende trosfæller.

Figur 28: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der er helt eller delvist enig i, at alle borgere skal have mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, fordelt på religiøse retninger og religiøsitet, 2016, pct.

Note 1: Figuren er baseret på 1.324 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Note 2: Besvarelsen jødedom indgår ikke i analysen, eftersom besvarelsesantallet er meget lille.

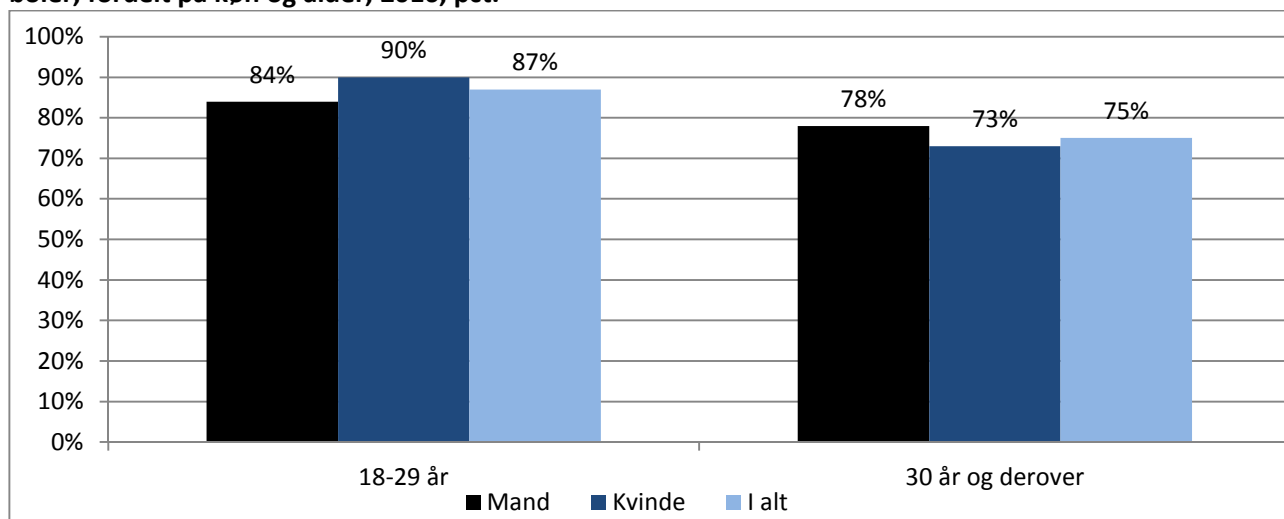
Note 3: Besvarelserne *ved ikke* og *ønsker ikke at svare* på spørgsmålet: "hvilken religion tilhører du?" indgår ikke i analysen.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Unge nydanskere har større opbakning til religionsfrihed end ældre nydanskere

En nærmere undersøgelse af, hvem der i særlig grad blandt nydanskere, støtter religionsfrihed, viser, at de unge, 18-29-årige, har en større opbakning til religionsfrihed end de ældre nydanskere på 30 år og derover. I alt mener 87 pct. af de yngre nydanskere mod 75 pct. af de ældre, at alle borgere skal have ret til at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler. Specielt de unge nydanske kvinder har en stor opbakning, som både er større i forhold til de ældre nydanskere og deres jævnaldrende mænds opbakning.

Figur 29: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der er helt eller delvist enig i, at alle borgere skal have mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, fordelt på køn og alder, 2016, pct.

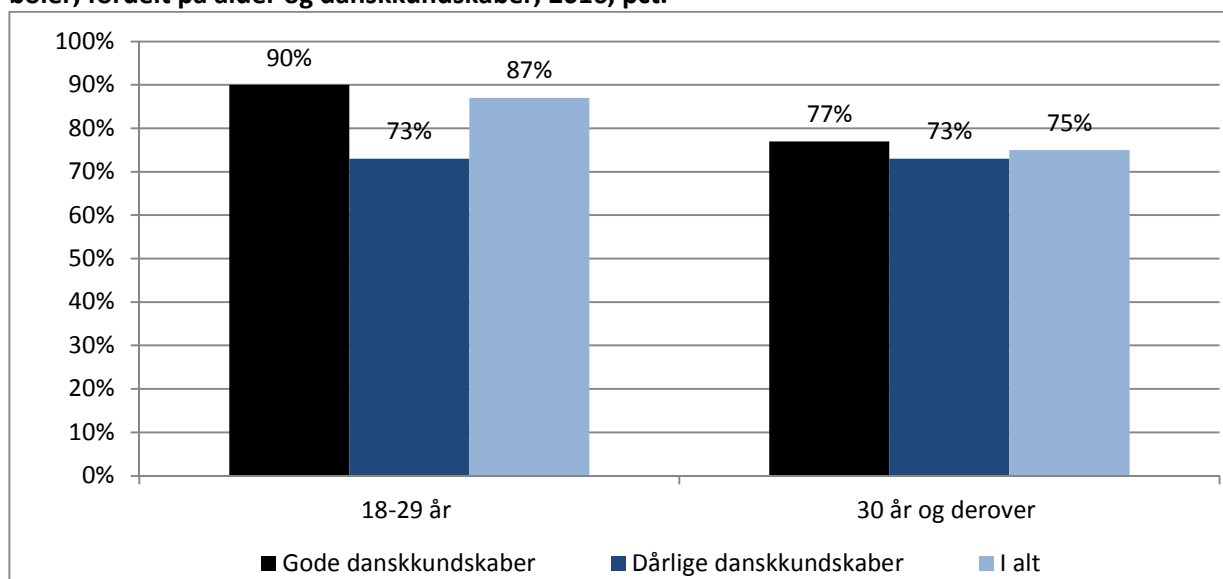
Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Nydanskeres opbakning til religionsfrihed afhænger af deres danskundskaber

Gode danskundskaber har ligeledes en positiv effekt på nydanskeres tilslutning til religionsfrihed. I særdeleshed har det en positiv effekt på nydanskere i den yngre alderskategori, 18-29 år. Inden for denne gruppe bakker 90 pct. af dem med gode danskundskaber op om, at alle mennesker i Danmark har mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, mens 73 pct. af dem med dårlige danskundskaber mener det samme. Gode danskundskaber har også en positiv effekt på nydanskeres holdning til religionsfrihed i den ældre alderskategori, dog er effekten knap så stor som i den yngre alderskategori.

Figur 30: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der er helt eller delvist enig i, at alle borgere skal have mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, fordelt på alder og danskundskaber, 2016, pct.

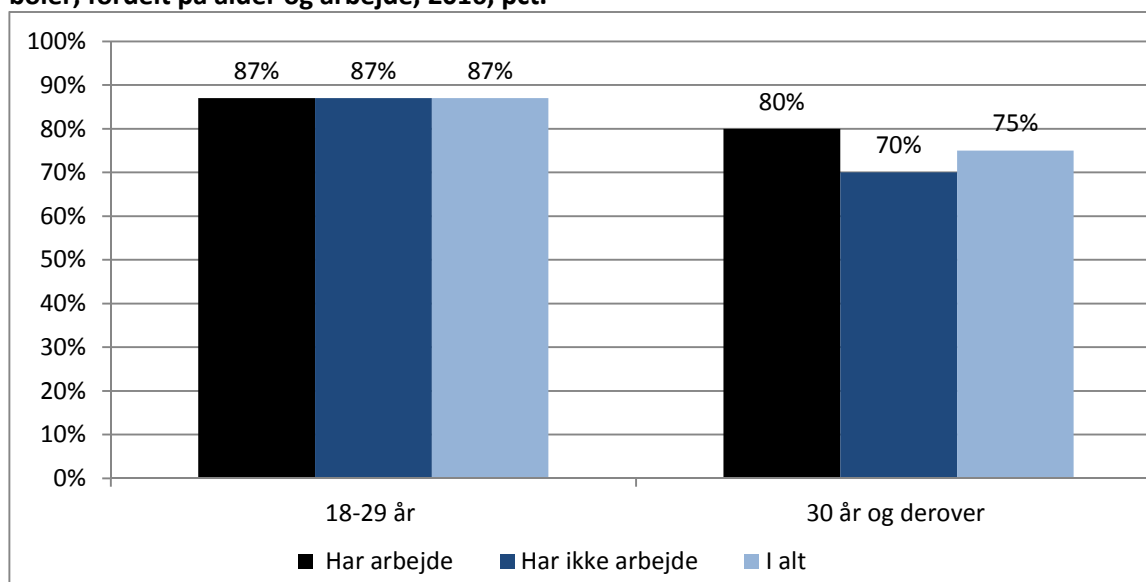
Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Ældre nydanskere med arbejde har større tilslutning til religionsfrihed end dem uden arbejde

Figur 31 viser, at nydanskere, der er 30 år og derover, har en større støtte til religionsfrihed, når de har et arbejde, end når de ikke har. Der er en forskel på 10 pct. point mellem dem med og uden et arbejde, hvad angår deres støtte til religionsfrihed. Arbejde har imidlertid ingen effekt på de yngre nydanskere holdning til religionsfrihed. 87 pct. af dem bakker op om religionsfrihed, uanset om de har eller ikke har et arbejde.

Figur 31: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der er helt eller delvist enig i, at alle borgere skal have mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, fordelt på alder og arbejde, 2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

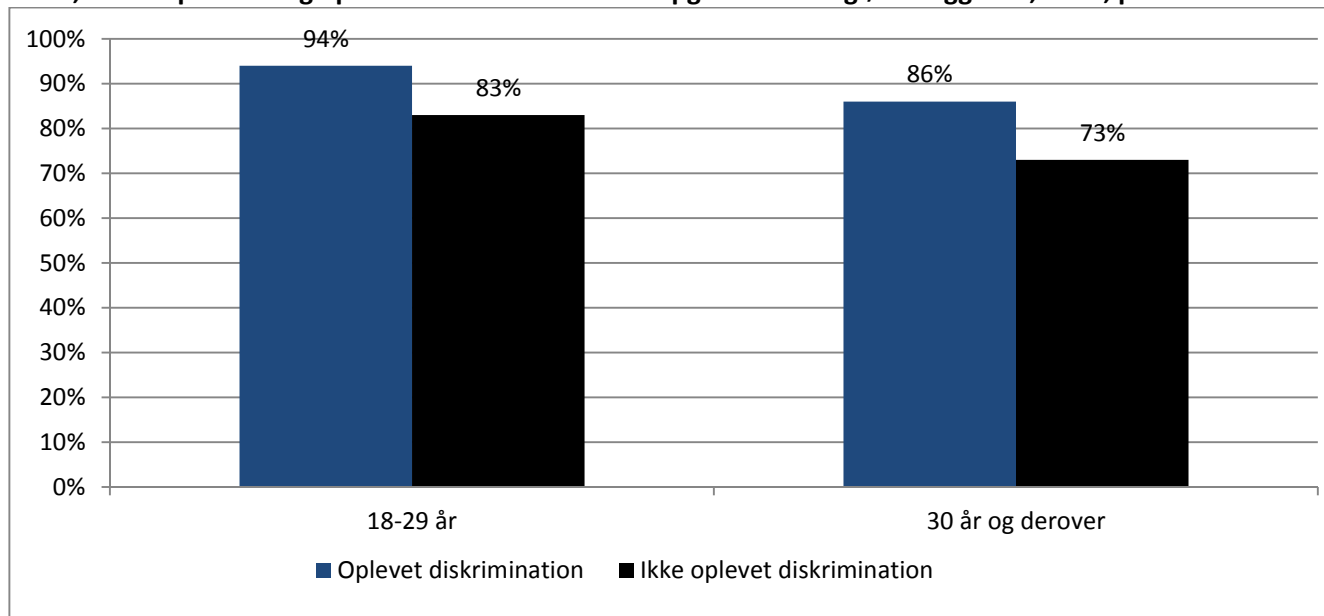
Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Nydanskere, der har oplevet diskrimination, har større opbakning til religionsfrihed

Oplevelsen af diskrimination pga. religiøs baggrund har ligeledes en forstærkende effekt på nydanskere opbakning til religionsfrihed. Eksempelvis bakker 94 pct. af de 18-29-årige, der har oplevet diskrimination, op om religionsfrihed mod 86 pct. af dem, som ikke har oplevet diskrimination på grund af deres religiøse baggrund⁹.

⁹ Man får et lignende resultat, når man undersøger sammenhængen mellem nydanskere oplevelse af diskrimination pga. deres etniske baggrund og deres tilslutning til ytrings-, og forsamlingsfrihed. Resultatet er ikke vist i rapporten.

Figur 32: Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der er helt eller delvist enig i, at alle borgere skal have mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse symboler, fordelt på alder og oplevelsen af diskrimination pga. deres religiøse baggrund, 2016, pct.

Note: Figuren er baseret på 1.330 besvarelser fra indvandrere og efterkommere, 2016.

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

7. Bilag

Bilaget indeholder oplysninger vedrørende interviewundersøgelsens deltagere og spørgeskemaet, der ligger til grund for undersøgelsen. Det indeholder desuden metodiske overvejelser omkring vægtning af data, målinger foretaget over tid og anvendte indikatorer.

7.1 Interviewundersøgelsens deltagere

Medborgerskabsundersøgelsens deltagere er både nydanskere og etniske danskere i alderen 18 år og derover. Gruppen af nydanskere omfatter indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. Indvandrere i undersøgelsen har haft mindst tre års opholdstid i Danmark. Denne afgrænsning af indvandrergruppen skal sikre, at svarpersonerne har haft mulighed for at gennemføre integrationslovens integrationsindsats og derigennem opnået et grundlæggende kendskab til det danske samfund og sprog. De har dermed også haft mulighed for at indgå i det danske samfundsliv.

Undersøgelsen i 2016 er ligesom i de tidligere år baseret på en repræsentativ stikprøve, hvor svarpersonerne er tilfældigt udvalgt i et aktuelt CPR-register. Undersøgelsen er en panelundersøgelse, hvilket indebærer, at omkring halvdelen af svarpersonerne også har deltaget i undersøgelsesrunden fra 2014. Den resterende del af svarpersonerne er udtrukket gennem en stratificeret udvælgelse via CPR-registeret.

Tabel 2: Antal besvarelser og svarprocenter, 2012-2016, antal og pct.

	2012		2013		2014		2016	
	Antal	Svar-pct.	Antal	Svar-pct.	Antal	Svar-pct.	Antal	Svar-pct.
Nydanskere 18-29 år	753	50,2	608	46,0	652	43,5	519	37,3
Nydanskere 30+ år	1.199	53,1	1.030	52,1	945	45,5	811	41,9
Dansk oprindelse	657	70,0	636	69,4	618	62,9	639	59,2
I alt	2.609		2.274		2.215		1.969	

Kilde: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Medborgerskabsundersøgelse.

Som det fremgår af tabel 2, er både antallet af besvarelser og svarprocenten lidt lavere i undersøgelsen for 2016 end i de tre tidligere undersøgelsesrunder. Det kan skyldes, at undersøgelsen fra 2016 er gennemført på et andet tidspunkt på året end de tidligere undersøgelsesrunder. Mens de tidligere undersøgelser er blevet gennemført i perioden november til januar måned, er undersøgelsen fra 2016 gennemført i perioden marts til april måned. I rapporten er der derfor udelukkende anvendt vægtede data, så resultaterne på tværs af årene kan sammenlignes. De grupper, som er underrepræsenteret i undersøgelsen i forhold til befolkningsandelen er dermed blevet vægtet op, således at sammensætningen af svarpersoner er repræsentativ på befolkningsniveau.

Både nydanskere og personer med dansk oprindelse har fået stillet spørgsmål vedrørende medborgerskab, ligebehandling samt demokrati og frihedsrettigheder. Spørgsmålene angående selvbestemmelse er derimod kun stillet til de 18-29 årige uafhængigt af herkomst. Spørgsmål, der omhandler svarpersonernes danskundskaber, er alene stillet til nydanskere.

Spørgeskemaet er blevet oversat fra dansk til otte forskellige sprog: engelsk, tyrkisk, urdu, somalisk, arabisk, vietnamesisk, serbokroatisk og farsi. Det har muliggjort, at også svarpersoner med begrænsede dansk-

kundskaber har kunnet deltage i undersøgelsen. Det har tilmed sikret en bedre forståelse af spørgsmålene hos den enkelte svarperson, hvilket har højnet undersøgelsens gyldighed.

7.2 Vægtning af data

Som tidligere påpeget er der i rapporten udelukkende anvendt vægtede data med det formål at gøre analyserne både for nydanskere og etniske danskere, der indgår i undersøgelsen, mere repræsentative og sammenlignelige på tværs af årene. Alle svarpersoner er vægtet efter deres andel i befolkningen, således at besvarelser fra grupper, som er overrepræsenterede i undersøgelsen, vægtes ned, mens besvarelser fra de underrepræsenterede grupper vægtes op. Andelen af besvarelserne fra de enkelte grupper kan på den måde komme til at svare til deres andel af personer i befolkningen.

7.3 Udvikling over tid i målet for selvbestemmelse

I perioden 2012-2016 er udsvingene på indikatoren om selvbestemmelse i forhold til valg af kæreste eller ægtefælle relativt store, sammenlignet med de resterende indikatorer. Resultaterne viser, at det særligt skyldes store udsving i andelen af nydanske kvinder, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle.

Eftersom spørgeskemaundersøgelsen bygger på et repræsentativt udsnit af befolkningen, antages det, at resultaterne giver et reelt billede af udviklingen i selvbestemmelse og frihed til at vælge kæreste eller ægtefælle. Når resultaterne er forholdsvis forskellige fra år til år, kan det muligvis til dels skyldes, at de adspurgte er blevet påvirket af noget udefrakommende relateret til valget af kæreste eller ægtefælle. Det kan f.eks. være, at debatter i radio og tv samt på de sociale medier, har haft betydning for, hvordan den enkelte respondent har opfattet og besvaret spørgsmålene. Dette er ikke ensbetydende med, at indikatoren vedrørende valg af kæreste eller ægtefælle ikke er valid. Det vurderes, at de spørgsmål, indikatoren er dannet på baggrund af, samlet set indfanger, hvorvidt de adspurgte får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle.

En udfordring, der opstår ved undersøgelser, der gentages over tid, er, at samfundet og dets dagsorden udvikler sig over tid. Det kan påvirke respondenterne og have indflydelse på deres generelle besvarelser af spørgeskemaet, ikke kun i forbindelse med valg af kæreste eller ægtefælle. Dette kan ikke undgås, og det kan i nogen tilfælde være svært at fastsætte, om en positiv udvikling i indikatorerne skyldes en bevidst målrettet indsats, naturlige udsving eller f.eks. mediernes omtale af problemstillinger, der berører de emner, som også indikatorerne er relateret til.

7.4 Anvendte indikatorer

Flere af de i rapporten anvendte indikatorer er dannet med udgangspunkt i et indeks, dvs. på baggrund af en sammensætning af flere spørgsmål. Formålet hermed er at afdække flere aspekter ved en bestemt indikator, hvilket sikrer, at den pågældende indikator indfanges og måles på bedst mulig måde. De indikatorer, der er dannet på baggrund af et indeks, fremgår nedenfor:

Medborgerskab

Politisk deltagelse (Afsnit 3.3: Figur 7, 8 og 9)

Respondenten indgår, hvis vedkommende har svaret *ja* til mindst ét af følgende spørgsmål: Har du inden for det seneste år...

- a) Været medlem af et politisk parti eller deltaget i et politisk møde for at ændre forhold i samfundet?
- b) Skrevet et læserbrev til en avis eller et indlæg på internettet for at ændre forhold i samfundet?
- c) Deltaget i en underskriftindsamling, en demonstration eller en strejke for at ændre forhold i samfundet?
- d) Kontaktet en politiker, en embedsmand, medierne, en forening eller en organisation for at ændre forhold i samfundet?
- e) Boykottet eller bevidst købt bestemte varer, f.eks. økologiske, for at ændre forhold i samfundet?
- f) Indsamlet eller støttet med penge, f.eks. til Kræftens Bekæmpelse eller et politisk parti for at ændre forhold i samfundet?

Ligebehandling

Oplevet diskrimination pga. etnisk baggrund (Afsnit 4.1: Figur 10 og 11)

Respondenten indgår, hvis vedkommende har svaret *ja* til mindst ét af følgende spørgsmål: Har du inden for det seneste år, på grund af din etniske baggrund, oplevet at...

- a) Blive nægtet adgang til steder, hvor andre gerne måtte komme ind? (F.eks. til bus, taxa, diskoteker eller svømmehal)
- b) Få afslag på en ansøgning f.eks. om job, banklån, bolig eller mobilabonnement?
- c) Få dårlig service eller betjening? (F.eks. i butikker, caféer, på hospitaler, hos læge, ved kommunen eller ved politiet.)
- d) Blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder?
- e) Blive spyttet på, skubbet eller slået?

Selvbestemmelse

Valg af kæreste eller ægtefælle (Afsnit 5.1: Figur 12 og 13)

Respondenten indgår, hvis vedkommende har svaret, så en eller flere af disse kriterier er opfyldt: Respondenten har svaret *nej* til spørgsmål a) eller d), *ja* til spørgsmål c) eller f) og *i mindre grad* eller *slet ikke* til spørgsmål b) eller e).

- a) Måtte du, eller tror du, at du måtte, have en kæreste for din familie, inden du blev gift?
- b) I hvilken grad føler du, at din familie har givet dig lov til frit at vælge din nuværende ægtefælle
- c) Har din familie valgt din ægtefælle til dig imod din vilje?
- d) Må du, eller tror du at du må, have en kæreste for din familie?
- e) I hvilken grad tror du, at din familie vil give dig lov til frit at vælge, hvem du gifter dig med?
- f) Tror du, at din familie vælger en fremtidig partner eller ægtefælle til dig imod din vilje?

Valg af uddannelse og venner (Afsnit 5.2: Figur 14 og 15)

Respondenten indgår, hvis vedkommende har svaret *i mindre grad* eller *slet ikke* til følgende spørgsmål: I hvilken grad føler du, at...

- a) Din familie giver dig lov til frit at vælge uddannelse?
- b) Din familie giver dig lov til frit at vælge dine venner?

Ligestilling mellem mænd og kvinder (Afsnit 5.3: Figur 16)

Respondenten indgår, hvis vedkommende har svaret *helt uenig* til mindst ét af følgende spørgsmål eller svaret *delvis uenig* til mindst to af følgende spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for, at...

- a) Blive skilt
- b) Få forældremyndigheden over fælles børn efter en skilsmisse?
- c) Arve efter et dødsfald i den nærmeste familie?
- d) Have et arbejde?

Demokrati og frihedsrettigheder

Demokratiindeks, et mål for demokratistøtte, (Afsnit 6.1: tabel 1)

En eksplorativ faktoranalyse viser, at de fire mål, a, b, c og d, kan reduceres til en dimension.

Respondenten indgår, hvis vedkommende har svaret meget godt eller godt til det første spørgsmål, a, og *meget dårligt* eller *dårligt* til mindst et af spørgsmålene b, c og d, og hvis personen har svaret *ved ikke/ønsker ikke at svare* på højst to af spørgsmålene b, c eller d.

- a) At borgerne vælger politikere, som repræsenterer dem og tager beslutninger på deres vegne.
- b) At landet har en stærk leder, der ikke behøver at bekymre sig om Folketing og valg.
- c) At eksperter, og ikke regeringen, træffer beslutninger efter, hvad de mener, er bedst for landet.
- d) At militæret styrer landet.

Danskkundskaber (Afsnit 6.1: Figur 19, afsnit 6.2: Figur 24 og afsnit 6.3: Figur 30)

Respondentens egen vurdering af vedkommendes danskkundskaber, er målt vha. følgende tre spørgsmål. Hvis vedkommende har svaret *i høj grad/ i nogen grad* til spørgsmålene, vurderes han/hun at have dårlige danskkundskaber. Hvis respondenteren har derimod svaret *i mindre grad/ slet ikke* vurderes vedkommende at have gode danskkundskaber.

- a) I hvilken grad oplever du problemer med at læse dansk, f.eks. når du får breve fra kommunen eller andre offentlige myndigheder?
- b) I hvilken grad har du problemer med at forstå dansk, f.eks. i tv-udsendelser på dansk?
- c) I hvilken grad har du problemer med at føre en længere samtale på dansk om hverdagssemner som f.eks. arbejde, fritidsinteresser eller familie?

Oplevet diskrimination pga. religiøs baggrund og opbakning til ytrings-, forsamlings- og religionsfrihed (Afsnit 6.2: Figur 26 og afsnit 6.3: Figur 32)

Respondenten indgår, hvis vedkommende har svaret *ja* til mindst ét af følgende spørgsmål: Har du inden for det seneste år, på grund af din religiøse baggrund, oplevet ...

- a) Modstand mod, at du har gået med tøj eller symboler af kulturel eller religiøs art, f.eks. tørklæde eller kors?
- b) Modstand, når du ville praktisere din religion, f.eks. i forbindelse med bøn eller religiøse spisevaner?
- c) At du pga. din religiøse baggrund er blevet udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder?
- d) At du pga. din religiøse baggrund er blevet spyttet på, skubbet til eller slået?

7.5 Spørgeskema

Forklaring:

T1, værdi 1 = Indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse

T1, værdi 2 = Personer med dansk oprindelse

Blok A	Medborgerskab		Filter
IntroA	Først nogle spørgsmål om din deltagelse i det danske samfund		Alle
A1_2a	Der findes mange foreninger i Danmark, f.eks. fagforeninger, idrætsforeninger, beboerforeninger, kulturelle og religiøse foreninger, forbrugerforeninger som Brugsen og FDM samt støtteforeninger som Røde Kors og Kræftens Bekæmpelse. Er du medlem af en forening?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_2h	Har du inden for det seneste år udført ulønnet, frivilligt arbejde, fx har været indsamler i forbindelse med landsindsamling med velgørende formål?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	A1_2a=2 OR A1_2a=3 OR A1_2a=4
A1_2b	Har du inden for det seneste år deltaget i et møde eller andre aktiviteter i en forening, du er medlem af?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	A1_2a = 1
A1_2c	Har du inden for det seneste år udført ulønnet, frivilligt arbejde i en forening, du er medlem af?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	A1_2a = 1
A1_2i	Har du inden for det seneste år udført frivilligt arbejde, som var rettet	1 Ja 2 Nej	A1_2c=1

mod flygtninge og indvandrere, fx lektiehjælp, tolkning?

- 3 Ved ikke
- 4 Ønsker ikke at svare

OR

A1_2h=1

A1_2j	Har du inden for det seneste år deltaget i aktiviteter, som var arrangeret af foreninger, fx fik lektiehjælp, fik mentor?	<ol style="list-style-type: none">1. Ja2. Nej3. Ved ikke4. Ønsker ikke at svare	T1=2 OR T1=3
IntroA1_3	Nu følger nogle spørgsmål om din politiske deltagelse i samfundet		Alle
A1_3a	Har du inden for det seneste år været medlem af et politisk parti eller deltaget i et politisk møde for at ændre forhold i samfundet?	<ol style="list-style-type: none">1 Ja2 Nej3 Ved ikke4 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_3b	Har du inden for det seneste år skrevet et læserbrev til en avis eller et indlæg på internettet for at ændre forhold i samfundet?	<ol style="list-style-type: none">1 Ja2 Nej3 Ved ikke4 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_3c	Har du inden for det seneste år deltaget i en underskriftsamling, en demonstration eller en strejke for at ændre forhold i samfundet?	<ol style="list-style-type: none">1 Ja2 Nej3 Ved ikke4 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_3d	Har du inden for det seneste år kontaktet en politiker, en embedsmand, medierne, en forening eller en organisation for at ændre forhold i samfundet?	<ol style="list-style-type: none">1 Ja2 Nej3 Ved ikke4 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_3e	Har du inden for det seneste år boykottet eller bevidst købt bestemte varer, f.eks. økologisk, for at ændre forhold i samfundet?	<ol style="list-style-type: none">1 Ja2 Nej3 Ved ikke4 Ønsker ikke at svare	Alle

A1_3f	Har du inden for det seneste år indsamlet eller støttet med penge, f.eks. til Kræftens Bekæmpelse eller et politisk parti, for at ændre forhold i samfundet?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	Alle	
A1_1	I hvilken grad synes du, at andre i Danmark anerkender den indsats, mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alle	
A1_5	Hvad føler du dig mest som?	1 Dansker 2 Dansker med indvandrerbaggrund 3 Indvandrer 4 Tilhørende bestemt religiøs gruppe 5 Andet _____ 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	T1=2 OR T1=3	Kun indvandrere og efterkommere
A1_5a	Hvor stor en del af beboerne i det kvarter eller den bebyggelse, hvor du bor, har indvandrerbaggrund?	1 Ingen 2 Næsten ingen 3 Under halvdelen 4 Omkring halvdelen 5 Over halvdelen 6 Næsten alle 7 Alle 8 Ved ikke 9 Ønsker ikke at svare	Alle	

A1_4	Hvor stor en del af dine venner har indvandrerbaggrund?	1 Ingen 2 Næsten ingen 3 Under halvdelen 4 Omkring halvdelen 5 Over halvdelen 6 Næsten alle 7 Alle 8 Ved ikke 9 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_4d	Nogle mennesker siger, at man kan stole på de fleste mennesker. Andre siger, at man ikke kan være forsigtig nok. Hvordan føler du det?	1 Man kan stole på fleste mennesker 2 Man kan ikke være forsigtig nok 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_4a	Hvor ofte følger du med i nyheder om det danske samfund, f.eks. gennem radio, tv, internet eller aviser?	1 Hver dag 2 3-4 dage om ugen 3 Mindre end én dag om ugen 4 Aldrig 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_4b	Har du et arbejde?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	Alle
A1_4c	I hvilken grad mener du, at dit arbejde svarer til din uddannelse og dine kvalifikationer?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	A1_4b = 1

Blok B		Ligebehandling	
IntroB_1	De næste spørgsmål handler om forskellige former for diskrimination, du kan have oplevet i Danmark pga. din etniske baggrund.		T1=2 OR T1=3
IntroB_2	De næste spørgsmål handler om forskellige former for diskrimination, du kan have oplevet i Danmark, fordi du er etnisk dansker.		T1=1
B1	Har du inden for det seneste år oplevet, at du pga. din etniske baggrund er blevet nægtet adgang til steder, hvor andre gerne måtte komme ind? (F.eks. til bus, taxa, diskotek eller svømmehal)	1. Ja 2. Nej 3. Ved ikke 4. Ønsker ikke at svare	T1=2 OR T1=3
B2	Har du inden for det seneste år oplevet, at du pga. din etniske baggrund har fået afslag på en ansøgning f.eks. om job, banklån, bolig eller mobilabonnement?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	T1=2 OR T1=3
B3	Har du inden for det seneste år pga. din etniske baggrund oplevet at få dårlig service eller betjening? (F.eks. i butikker, caféer, på hospitaler, hos læge, ved kommunen eller ved politiet)	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	T1=2 OR T1=3
B4	Har du inden for det seneste år oplevet, at du pga. din etniske baggrund er blevet udsat for fornærmende ord eller nedværdi-	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke	T1=2

	gende vittigheder?	4 Ønsker ikke at svare	OR T1=3
B4d	Har du inden for det seneste år oplevet, at du er blevet udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder, fordi du er dansker?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	T1=1
B4_3	Hvem har udsat dig for denne behandling? (Gerne flere svar)	1 Personer med dansk oprindelse 2 Personer med en anden oprindelse end dansk 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B4=1
B5	Har du inden for det seneste år oplevet, at du pga. din etniske baggrund er blevet spyttet på, skubbet til eller slået?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	T1=2 OR T1=3
B5d	Har du inden for det seneste år oplevet at du er blevet spyttet på, skubbet til eller slået, fordi du er dansker?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	T1=1
B5_3	Hvem har udsat dig for denne behandling? (Gerne flere svar)	1 Personer med dansk oprindelse 2 Personer med en anden etnisk oprindelse end dansk 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B5=1
B6	Har du inden for det seneste år pga. din etniske baggrund oplevet modstand mod at forsamles ved demonstrationer og stormø-	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	T1=2 OR

der eller mod at danne en forening?			T1=3
B7	Har du inden for det seneste år oplevet modstand mod, at du har gået med tøj eller symboler af kulturel eller religiøs art, f.eks. tørklæde eller kors?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	ALLE
B8_4	Hvilken religion tilhører du?	1 Kristendom 2 Islam 3 Buddhisme 4 Hinduisme 5 Jødedom 6 Anden religion 7 Ingen religion 8 Ateist 9 Ved ikke 10 Ønsker ikke at svare	Alle
B8	Praktiserer du din religion?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B8_4=1 OR B8_4=2 OR B8_4=3 OR B8_4=4 OR B8_4=5 OR B8_4=6 OR B8_4=9
B8_5	Hvor enig eller uenig er du i det følgende udsagn: Det er vigtigt, at alle mennesker i Danmark har mulighed for frit at udøve deres religiøse ritualer og bære religiøse	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig	

	symboler?	6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
B8_1	Har du inden for det seneste år oplevet modstand, når du ville praktisere din religion, f.eks. i forbindelse med bøn eller religiøse spisevaner?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B8=1
B8_3	I hvilken grad oplever du, at du pga. din religiøse praksis bliver forhindret i at deltage lige så aktivt i samfundet som andre borgere f.eks. deltage i fester, idræt eller lejrskole?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	B8=1
B9	Har du inden for det seneste år oplevet, at du pga. din religiøse baggrund er blevet udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B8_4=1 OR B8_4=2 OR B8_4=3 OR B8_4=4 OR B8_4=5 OR B8_4=6 OR B8_4=9
B9_3	Hvem har udsat dig for denne behandling? (Gerne flere svar)	1 Personer med dansk oprindelse 2 Personer med en anden etniskoprindelse end dansk 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B9=1

B10	Har du inden for det seneste år oplevet, at du pga. din religiøse baggrund er blevet spyttet på, skubbet til eller slået?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B8_4=1 OR B8_4=2 OR B8_4=3 OR B8_4=4 OR B8_4=5 OR B8_4=6 OR B8_4=9
B10_3	Hvem har udsat dig for denne behandling? (Gerne flere svar)	1 Personer med dansk oprindelse 2 Personer med en anden etnisk oprindelse end dansk 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B10=1
B11	Har du nogensinde klaget til en myndighed eller en organisation over den diskrimination, som du har oplevet?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	B10=1 OR B9=1 OR B6=1 OR B5=1 OR B4=1 ELLER B3=1 ELLER B2=1 ELLER B1=1
B12	Hvorfor ikke?	1 Der vil ikke ske noget ved at klage 2 Det er ikke vigtigt nok 3 Ved ikke, hvor jeg skal klage 4 Taler ikke godt nok dansk til at klage 5 Negative konsekvenser ved at klage 6 Besværligt at klage 7 Har selv løst problemet	B11=2

- 8 Andre årsager
- 9 Ved ikke
- 10 Ønsker ikke at svare

Blok C		Social kontrol	
IntroC3	De næste spørgsmål handler om din families rolle i dit valg af kæreste og ægtefælle		Alle OG Alder = 18-29
C3_1	Er du gift?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare 	Alle OG Alder = 18-29
C3_1a	Måtte du, eller tror du, at du måtte have en kæreste for din familie, inden du blev gift?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare 	C3_1 = 1
C3_1b	I hvilken grad føler du, at din familie har givet dig lov til frit at vælge din nuværende ægtefælle?	<ul style="list-style-type: none"> 1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare 	C3_1 = 1
C3_1c	Har din familie valgt din ægtefælle til dig imod din vilje?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare 	C3_1b= 3, 4 eller 5
C3_1d	Må du, eller tror du, at du må, have en kæreste for din familie?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare 	C3_1 = 2

C3_1e	I hvilken grad tror du, at din familie vil give dig lov til frit at vælge, hvem du gifter dig med?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	C3_1 = 2
C3_1f	Tror du, at din familie vælger en fremtidig partner eller ægtefælle til dig imod din vilje?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	C3_1e=3, 4 eller 5
IntroC3_2	De næste spørgsmål handler om din families rolle i dit valg af uddannelse og venner		Alder = 18-29
C3_2	I hvilken grad føler du, at din familie giver dig lov til frit at vælge uddannelse?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alder = 18-29
C3_2a	I hvilken grad føler du, at din familie giver dig lov til frit at vælge dine venner?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alder = 18-29
C3_3	De næste spørgsmål handler om din holdning til ligestilling		Alle
C3_3a	Hvor enig eller uenig er du i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at blive skilt?	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig	Alle

		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
C3_3a_1	Synes du, at det er manden eller kvinden, der skal have størst mulighed for at blive skilt?	1 Manden 2 Kvinden 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	C3_3a=4 eller 5
C3_3b	Hvor enig eller uenig er du i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at få forældremyndighed over fælles børn efter en skilsmisse?	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	Alle
C3_3b_1	Synes du, at det er manden eller kvinden, der skal have størst mulighed for at få forældremyndigheden over fælles børn efter en skilsmisse?	1 Manden 2 Kvinden 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	C3_3b=4 eller 5
C3_3c	Hvor enig eller uenig er du i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at arve efter et dødsfald i den nærmeste familie?	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	Alle
C3_3c_1	Synes du, at det er manden eller kvinden, der skal have størst mulighed for at arve efter et dødsfald i den nærmeste familie?	1 Manden 2 Kvinden 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	C3_3c=4 eller 5
C3_3d	Hvor enig eller uenig er du i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at have et	1 Helt enig	Alle

	arbejde?	2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	
C3_3d_1	Synes du, at det er manden eller kvinden, der skal have størst mulighed for at have et arbejde?	1 Manden 2 Kvinden 3 Ved ikke 4 Ønsker ikke at svare	C3_3d=4 eller 5
C3_3intro	Nu følger nogle spørgsmål om, hvorvidt du har oplevet at blive holdt øje med eller kontrolleret af din familie		Alder = 18-29
C3_3e	Har du inden for det seneste år været udsat for, at familiemedlemmer har tjekket din mobil, mail, computer eller taske for at kontrollere dig?	1 Ja- mange gange 2 Ja- enkelte gange 3 Nej 4 Ved ikke 5 Ønsker ikke at svare	Alder = 18-29
C3_3f	Har du inden for det seneste år været udsat for, at familiemedlemmer har overvåget dig ved at ringe til dig eller følge efter dig?	1 Ja-mange gange 2 Ja-enkelte gange 3 Nej 4 Ved ikke 5 Ønsker ikke at svare	Alder = 18-29
C3_3g	Har du inden for det seneste år oplevet, at familiemedlemmer har presset dig til at kontrollere søskende og andre familiemedlemmer?	1 Ja-mange gange 2 Ja-enkelte gange 3 Nej 4 Ved ikke 5 Ønsker ikke at svare	Alder = 18-29
C3_3h	I hvilken grad føler du, at du har frihed til at gøre de samme ting som dine jævnaldrende af	1 I høj grad 2 I nogen grad	Alder = 18-29

modsatte køn?

- 3 I mindre grad
- 4 Slet ikke
- 5 Ved ikke
- 6 Ønsker ikke at svare

Blok E		Grundlæggende samfundsnormer og værdier	
IntroE	De næste spørgsmål handler om din holdning til samfundets normer og værdier		
AuxE1	Hvor godt eller dårligt synes du om disse forskellige måder at regere Danmark på?		
E1_a	- At landet har en stærk leder, der ikke behøver at bekymre sig om Folketing og valg.	1 Meget godt 2 Godt 3 Dårligt 4 Meget dårligt 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alle
E1_b	- At eksperter, og ikke regeringen, træffer beslutninger efter, hvad de mener, er bedst for landet.	1 Meget godt 2 Godt 3 Dårligt 4 Meget dårligt 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alle
E1_c	- At militæret styrer landet.	1 Meget godt 2 Godt 3 Dårligt 4 Meget dårligt 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alle
E1_d	- At borgerne vælger politikere, som repræsenterer dem og tager beslutninger på deres	1 Meget godt 2 Godt	Alle

	vegne.	3 Dårligt 4 Meget dårligt 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	
E1_f	I hvilken grad er du mener du, at alle grupper - også grupper med yderligtgående holdninger - bør have ret til at holde møder og tale deres sag?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alle
E2	Hvor stor indflydelse skal de unge have på valg af ægtefælle, og hvor stor indflydelse skal forældrene have på valg af ægtefælle?	1 Unge skal bestemme selv 2 Unge skal bestemme mest 3 Unge og forældre skal bestemme lige meget 4 Forældre skal bestemme mest 5 Kun forældre skal bestemme 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	Alle
E3	Uanset om du har børn eller ej, vil du da tillade dine børn at have en kæreste med anden etnisk baggrund end dig selv?	1 Ja, altid 2 Ja, i de fleste tilfælde 3 Nej, som regel ikke 4 Nej, aldrig 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Alle
E4	Hvor stor indflydelse skal de unge have på valg af ægtefælle, og hvor stor indflydelse skal forældrene have på valg af uddannelse?	1 Unge skal bestemme selv 2 Unge skal bestemme mest 3 Unge og forældre skal bestemme lige meget 4 Forældre skal bestemme mest 5 Kun forældre skal bestemme	Alle

		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
AuxE5	Hvor vigtigt er det for dig?		
E5_1	- At stemme til offentlige valg fx kommunalvalg og folketingsvalg, hvis man har stemmeret.	1 Meget vigtigt	Alle
		2 Vigtigt	
		3 Hverken vigtigt eller ikke vigtigt	
		4 Ikke vigtigt	
		5 Slet ikke vigtigt	
		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
E5_2	- At holde sig informeret om det, der sker i det danske samfund.	1 Meget vigtigt	Alle
		2 Vigtigt	
		3 Hverken vigtigt eller ikke vigtigt	
		4 Ikke vigtigt	
		5 Slet ikke vigtigt	
		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
E5_3	- At melde det til politiet, hvis man bliver opmærksom på, at der er sket en alvorlig forbrydelse.	1 Meget vigtigt	Alle
		2 Vigtigt	
		3 Hverken vigtigt eller ikke vigtigt	
		4 Ikke vigtigt	
		5 Slet ikke vigtigt	
		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
E5_4	- At have et arbejde, hvorved man forsørger sig selv.	1 Meget vigtigt	Alle
		2 Vigtigt	
		3 Hverken vigtigt eller ikke vigtigt	
		4 Ikke vigtigt	
		5 Slet ikke vigtigt	

		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
AuxE6	Hvor enig eller uenig er du i, at sociale, kulturelle og/eller religiøse traditioner og normer skal følges, selv om de kan være ulovlige i Danmark?:		
E6_1	- Det er i orden at have mere end én ægtefælle.	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	Alle
E6_2	- Det er i orden at vælge sine børns ægtefælle mod deres vilje.	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	Alle
E6_3	- Det er i orden ikke at melde kriminelle handlinger til politiet, men løse dem internt.	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig 4 Delvis uenig 5 Helt uenig 6 Ved ikke 7 Ønsker ikke at svare	Alle
E6_4	- Det er i orden, at forældre giver deres børn en lussing, når børnene har fortjent det.	1 Helt enig 2 Delvis enig 3 Hverken enig eller uenig	Alle

		4 Delvis uenig	
		5 Helt uenig	
		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	
E6_5	- Det er i orden at lyve for myndigheder for at opnå sociale ydelser.	1 Helt enig	Alle
		2 Delvis enig	
		3 Hverken enig eller uenig	
		4 Delvis uenig	
		5 Helt uenig	
		6 Ved ikke	
		7 Ønsker ikke at svare	

Blok D		Danskkundskaber	
IntroD	Til sidst nogle spørgsmål om dine dansk-kundskaber		Kun indvandrere og efterkommere
D7_1	I hvilken grad oplever du problemer med at læse dansk, f.eks. når du får breve fra kommunen eller andre offentlige myndigheder?	1 I høj grad	Kun indvandrere og efterkommere
		2 I nogen grad	
		3 I mindre grad	
		4 Slet ikke	
		5 Ved ikke	
		6 Ønsker ikke at svare	
D7_1a	I hvilken grad har du problemer med at forstå dansk, f.eks. i tv-udsendelser på dansk?	1 I høj grad	Kun indvandrere og efterkommere
		2 I nogen grad	
		3 I mindre grad	
		4 Slet ikke	
		5 Ved ikke	
		6 Ønsker ikke at svare	
		7 Ikke relevant	

D7_1c	I hvilken grad har du problemer med at føre en længere samtale på dansk om hverdags-emner som f.eks. arbejde, fritidsinteresser eller familie?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Kun indvandrere og efterkommere
D7_2	I hvilken grad oplever du at have problemer med at varetage dit arbejde på grund af sprogbarrierer?	1 I høj grad 2 I nogen grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke 6 Ønsker ikke at svare	Se filter i spørgsmåls-tekst.
D Sprog	CATI: Til interviewer Sprog for interviewet	1 Dansk 2 Engelsk 3 Modersmål	Se filter i spørgsmåls-tekst.